

M.Of.Nr.159 din 5 martie 2014

**LEGEA Nr. 272/2004 (r1)
privind protectia si promovarea drepturilor copilului*)**

*) Republicata in temeiul art. V din Legea [nr. 257/2013](#) pentru modificarea si completarea Legii [nr. 272/2004](#) privind protectia si promovarea drepturilor copilului, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 607 din 30 septembrie 2013, dandu-se textelor o noua numerotare.

Legea [nr. 272/2004](#) privind protectia si promovarea drepturilor copilului a fost publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 557 din 23 iunie 2004 si a mai fost modificata prin Legea [nr. 71/2011](#) pentru punerea in aplicare a Legii [nr. 287/2009](#) privind Codul civil, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 409 din 10 iunie 2011, rectificata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 489 din 8 iulie 2011, cu modificarile si completarile ulterioare, prin Legea [nr. 197/2012](#) privind asigurarea calitatii in domeniul serviciilor sociale, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 754 din 9 noiembrie 2012, cu modificarile ulterioare, si prin Legea [nr. 187/2012](#) pentru punerea in aplicare a Legii [nr. 286/2009](#) privind Codul penal, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 757 din 12 noiembrie 2012, rectificata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 117 din 1 martie 2013, cu modificarile ulterioare.

Capitolul I
Dispozitii generale si definitii

Art. 1. - (1) Prezenta lege reglementeaza cadrul legal privind respectarea, promovarea si garantarea drepturilor copilului.

(2) Autoritatile publice, organismele private autorizate, precum si persoanele fizice si persoanele juridice responsabile de protectia copilului sunt obligate sa respecte, sa promoveze si sa garanteze drepturile copilului stabilite prin Constitutie si lege, in concordanta cu prevederile Conventiei Organizatiei Natiunilor Unite cu privire la drepturile copilului, ratificata prin Legea [nr. 18/1990](#), republicata, cu modificarile ulterioare, si ale celorlalte acte internationale in materie la care Romania este parte.

Art. 2. - (1) Prezenta lege, orice alte reglementari adoptate in domeniul respectarii si promovarii drepturilor copilului, precum si orice act juridic emis sau, dupa caz, incheiat in acest domeniu se subordoneaza cu prioritate principiului interesului superior al copilului.

(2) Interesul superior al copilului se circumscrie dreptului copilului la o dezvoltare fizica si morala normala, la echilibru socioafectiv si la viata de familie.

(3) Principiul interesului superior al copilului este impus inclusiv in legatura cu drepturile si obligatiile ce revin parintilor copilului, altor reprezentanti legali ai sai, precum si oricaror persoane carora acesta le-a fost plasat in mod legal.

(4) Principiul interesului superior al copilului va prevala in toate demersurile si deciziile care privesc copiii, intreprinse de autoritatile publice si de organismele

private autorizate, precum si in cauzele solutionate de instantele judecatoresti.

(5) Persoanele prevazute la alin. (4) sunt obligate sa implice familia in toate deciziile, actiunile si masurile privitoare la copil si sa sprijine ingrijirea, cresterea si formarea, dezvoltarea si educarea acestuia in cadrul familiei.

(6) In determinarea interesului superior al copilului se au in vedere cel putin urmatoarele:

a) nevoile de dezvoltare fizica, psihologica, de educatie si sanatate, de securitate si stabilitate si apartenenta la o familie;

b) opinia copilului, in functie de varsta si gradul de maturitate;

c) istoricul copilului, avand in vedere, in mod special, situatiile de abuz, neglijare, exploatare sau orice alta forma de violenta asupra copilului, precum si potentialele situatii de risc care pot interveni in viitor;

d) capacitatea parintilor sau a persoanelor care urmeaza sa se ocupe de cresterea si ingrijirea copilului de a raspunde nevoilor concrete ale acestuia;

e) mentinerea relatiilor personale cu persoanele fata de care copilul a dezvoltat relatii de atasament.

Art. 3. - De dispozitiile prezentei legi beneficiaza:

a) copiii cetateni romani aflatii pe teritoriul Romaniei;

b) copiii cetateni romani aflatii in strainatate;

c) copiii fara cetatenie aflatii pe teritoriul Romaniei;

d) copiii care solicita sau beneficiaza de o forma de protectie in conditiile reglementarilor legale privind statutul si regimul refugiatilor in Romania;

e) copiii cetateni straini aflatii pe teritoriul Romaniei, in situatii de urgenta constatate, in conditiile prezentei legi, de catre autoritatile publice romane competente.

Art. 4. - In sensul prezentei legi, termenii si expresiile de mai jos au urmatoarele semnificatii:

a) copil - persoana care nu a implinit varsta de 18 ani si nici nu a dobandit capacitatea deplina de exercitiu, potrivit legii;

b) familie - parintii si copiii acestora;

c) familie extinsa - rudele copilului, pana la gradul IV inclusiv;

d) familie substitutiva - persoanele, altele decat cele care apartin familiei extinse, inclusiv afinii pana la gradul IV si asistentii maternali care asigura cresterea si ingrijirea copilului, in conditiile legii;

e) plan individualizat de protectie - documentul prin care se realizeaza planificarea serviciilor, prestatiilor si a masurilor de protectie speciala a copilului, pe baza evaluarii psihosociale a acestuia si a familiei sale, in vederea integrarii copilului care a fost separat de familia sa intr-un mediu familial stabil permanent, in cel mai scurt timp posibil;

f) plan de servicii - documentul prin care se realizeaza planificarea acordarii serviciilor si a prestatiilor, pe baza evaluarii psihosociale a copilului si a familiei, in vederea prevenirii abuzului, neglijarii, exploatarei, a oricaror forme de violenta asupra copilului, precum si a separarii copilului de familia sa;

g) reprezentant legal al copilului - parintele sau persoana desemnata, potrivit legii, sa exercite drepturile si sa indeplineasca obligatiile parintesti fata de copil.

Art. 5. - (1) Copiii au dreptul la protectie si asistenta in realizarea si exercitarea deplina a drepturilor lor, in conditiile prezentei legi.

(2) Raspunderea pentru cresterea si asigurarea dezvoltarii copilului revine in primul rand parintilor, acestia avand obligatia de a-si exercita drepturile si de a-si indeplini obligatiile fata de copil tinand seama cu prioritate de interesul superior al acestuia.

(3) In subsidiar, responsabilitatea revine colectivitatii locale din care fac parte copilul si familia sa. Autoritatile administratiei publice locale au obligatia de a sprijini parintii sau, dupa caz, alt reprezentant legal al copilului in realizarea obligatiilor ce le revin cu privire la copil, dezvoltand si asigurand in acest scop servicii diversificate, accesibile si de calitate, corespunzatoare nevoilor copilului.

(4) Interventia statului este complementara; statul asigura protectia copilului si garanteaza respectarea tuturor drepturilor sale prin activitatea specifica realizata de institutiile statului si de autoritatile publice cu atributii in acest domeniu.

Art. 6. - Respectarea si garantarea drepturilor copilului se realizeaza conform

urmatoarelor principii:

- a) respectarea si promovarea cu prioritate a interesului superior al copilului;
- b) egalitatea sanselor si nediscriminarea;
- c) responsabilizarea parintilor cu privire la exercitarea drepturilor si indeplinirea obligatiilor parintesti;
- d) primordialitatea responsabilitatii parintilor cu privire la respectarea si garantarea drepturilor copilului;
- e) descentralizarea serviciilor de protectie a copilului, interventia multisectoriala si parteneriatul dintre institutiile publice si organismele private autorizate;
- f) asigurarea unei ingrijiri individualizate si personalizate pentru fiecare copil;
- g) respectarea demnitatii copilului;
- h) ascultarea opiniei copilului si luarea in considerare a acesteia, tinand cont de varsta si de gradul sau de maturitate;
- i) asigurarea stabilitatii si continuitatii in ingrijirea, cresterea si educarea copilului, tinand cont de originea sa etnica, religioasa, culturala si lingvistica, in cazul luarii unei masuri de protectie;
- j) celeritate in luarea oricarei decizii cu privire la copil;
- k) asigurarea protectiei impotriva abuzului, neglijarii, exploatarei si oricarei forme de violenta asupra copilului;
- l) interpretarea fiecărei norme juridice referitoare la drepturile copilului in corelatie cu ansamblul reglementarilor din aceasta materie.

Art. 7. - Drepturile prevazute de prezenta lege sunt garantate tuturor copiilor fara nicio discriminare, indiferent de rasa, culoare, sex, limba, religie, opinie politica sau alta opinie, de nationalitate, apartenenta etnica sau origine sociala, de situatia materiala, de gradul si tipul unei deficiente, de statutul la nastere sau de statutul dobandit, de dificultatile de formare si dezvoltare sau de alt gen ale copilului, ale parintilor ori ale altor reprezentanti legali sau de orice alta distinctie.

Art. 8. - In orice cauza care priveste drepturi ale copilului, instanta verifica daca intelegerile dintre parinti sau ale acestora cu alte persoane respecta interesul superior al copilului.

Capitolul II Drepturile copilului

Sectiunea 1 Drepturi si libertati civile

Art. 9. - (1) Copilul are dreptul la stabilirea si pastrarea identitatii sale.

(2) Copilul este inregistrat imediat dupa nastere si are de la aceasta data dreptul la un nume, dreptul de a dobandi o cetatenie si, daca este posibil, de a-si cunoaste parintii si de a fi ingrijit, crescut si educat de acestia.

(3) Parintii aleg numele si prenumele copilului, in conditiile legii.

(4) Copilul are dreptul de a-si pastra cetatenia, numele si relatiile de familie, in conditiile prevazute de lege, fara nicio ingerinta.

(5) Daca se constata ca un copil este lipsit, in mod ilegal, de elementele constitutive ale identitatii sale sau de unele dintre acestea, institutiile si autoritatile publice sunt obligate sa ia de urgenta toate masurile necesare in vederea restabilirii identitatii copilului.

Art. 10. - (1) In scopul realizarii dreptului prevazut la art. 9 alin. (1), unitatile sanitare care au in structura sectii de nou-nascuti si/sau de pediatrie au obligatia de a angaja un asistent social sau, dupa caz, de a desemna o persoana cu atributii de asistenta sociala.

(2) In vederea stabilirii identitatii copilului parasit in unitati sanitare sau gasit ori a parintilor acestuia, organele de politie si serviciile publice comunitare de evidenta a persoanelor, competente, au obligatia de a desemna una sau mai multe persoane responsabile, care sa realizeze, cu celeritate, demersurile ce le revin, potrivit legii, pentru inregistrarea nasterii copilului si sa transmita datele de identificare directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului sau, dupa caz, serviciului public de asistenta sociala.

(3) Persoanele desemnate la alin. (2) au obligatia efectuarii demersurilor de stabilire a identitatii parintilor copiilor parasiți in unitatile sanitare, in situatia in care acestia au fost identificati si nu au intocmit certificatul de nastere.

Art. 11. - (1) Certificatul medical constatator al nasterii, atat pentru copilul nascut viu, cat si pentru copilul nascut mort, se intocmeste in termen de 24 de ore de la nastere.

(2) Raspunderea pentru indeplinirea obligatiei prevazute la alin. (1) revine medicului care a asistat sau a constatat nasterea si medicului sef de sectie.

(3) Cand nasterea a avut loc in afara unitatilor sanitare, medicul de familie avand cabinetul inregistrat in raza teritoriala unde a avut loc nasterea este obligat ca, la cererea oricarei persoane, in termen de 24 de ore, sa constate nasterea copilului, dupa care sa intocmeasca si sa elibereze certificatul medical constatator al nasterii copilului, chiar daca mama nu este inscrisa pe lista cabinetului sau.

Art. 12. - (1) In situatia in care copilul este parasit de mama in maternitate, unitatea medicala are obligatia sa sesizeze telefonic si in scris directia generala de asistenta sociala si protectia copilului si organele de politie, in termen de 24 de ore de la constatarea disparitiei mamei.

(2) In termen de 5 zile de la sesizarea prevazuta la alin. (1), se intocmeste un proces-verbal de constatare a parasirii copilului, semnat de reprezentantul directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului, reprezentantul politiei si al maternitatii; cand starea de sanatate a copilului permite externarea, in baza procesului-verbal, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului va stabili masura plasamentului in regim de urgenta pentru copil.

(3) In termen de 30 de zile de la intocmirea procesului-verbal, politia este obligata sa intreprinda verificarile specifice privind identitatea mamei si sa comunice rezultatul acestor verificari directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului.

(4) In situatia in care mama este identificata, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului va asigura consilierea si sprijinirea acesteia in vederea realizarii demersurilor legate de intocmirea actului de nastere.

(5) In situatia in care, in urma verificarilor efectuate de politie, nu este posibila identificarea mamei, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului transmite serviciului public de asistenta sociala in a carui raza administrativ-teritoriala s-a produs nasterea dosarul cuprinzand certificatul medical constatator al nasterii, procesul-verbal prevazut la alin. (2), dispozitia de plasament in regim de urgenta si raspunsul politiei cu rezultatul verificarilor.

(6) In termen de 5 zile de la primirea documentatiei prevazute la alin. (5), serviciul public de asistenta sociala are obligatia de a obtine dispozitia de stabilire a numelui si prenumelui copilului, in conformitate cu prevederile Legii [nr. 119/1996](#) cu privire la actele de stare civila, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare, si de a face declaratia de inregistrare a nasterii la serviciul de stare civila competent.

(7) In termen de 24 de ore de la inregistrarea nasterii copilului, serviciul public de asistenta sociala are obligatia de a transmite directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului actul de inregistrare a nasterii copilului.

Art. 13. - In situatia copilului parasit de parinti in alte unitati sanitare, a carui nastere nu a fost inregistrata, obligatia de a realiza demersurile prevazute de lege pentru inregistrarea nasterii copilului revine serviciului public de asistenta sociala in a carui raza administrativ-teritoriala a fost parasit acesta, cu respectarea procedurii prevazute la art. 12.

Art. 14. - (1) In situatia copilului gasit in familie sau intr-un loc public, precum si a celui parasit de parinti in alte unitati sanitare, a carui nastere nu a fost inregistrata, obligatia de a realiza demersurile prevazute de lege pentru inregistrarea nasterii copilului revine serviciului public de asistenta sociala in a carui raza administrativ-teritoriala a fost gasit sau parasit copilul.

(2) Expertiza medico-legala necesara pentru inregistrarea nasterii copilului este gratuita.

Art. 15. - Metodologia privind realizarea obligatiilor ce revin autoritatilor administratiei publice locale, institutiilor si profesionistilor implicati in prevenirea si interventia in cazurile de copii aflati in situatie de risc sau parasiti in unitati sanitare/sectii/compartimente de specialitate obstetrica-ginecologie si neonatologie/alte unitati sanitare care ofera servicii medicale pentru copii se aproba prin hotarare a Guvernului, la propunerea Ministerului Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice, in colaborare cu Ministerul Dezvoltarii Regionale si Administratiei Publice si cu Ministerul Sanatatii.

Art. 16. - (1) Unitatile sanitare, unitatile de protectie sociala, serviciile de ingrijire de tip rezidential, entitatile fara personalitate juridica, alte persoane juridice, precum si persoane fizice care interneaza sau primesc in ingrijire femei gravide ori copii care nu poseda acte pe baza carora sa li se poata stabili identitatea sunt obligate sa anunte, in termen de 24 de ore, in scris, autoritatea administratiei publice locale in a carei raza isi au sediul sau, dupa caz, domiciliul, in vederea stabilirii identitatii lor, precum si directia generala de asistenta sociala si protectia copilului de care apartin, in vederea luarii in evidenta.

(2) Cel care ia un copil pentru a-l ingriji sau proteja temporar, pana la stabilirea unei masuri de protectie in conditiile legii, are obligatia de a-l intretine si, in termen de 48 de ore, de a anunta autoritatea administratiei publice locale in a carei raza teritoriala isi are sediul sau domiciliul.

Art. 17. - (1) Copilul are dreptul de a mentine relatii personale si contacte directe cu parintii, rudele, precum si cu alte persoane fata de care copilul a dezvoltat legaturi de atasament.

(2) Copilul are dreptul de a-si cunoaste rudele si de a intretine relatii personale cu acestea, precum si cu alte persoane alaturi de care copilul s-a bucurat de viata de familie, in masura in care acest lucru nu contravine interesului sau superior.

(3) Parintii sau un alt reprezentant legal al copilului nu pot impiedica relatiile personale ale acestuia cu bunicii, fratii si surorile ori cu alte persoane alaturi de care copilul s-a bucurat de viata de familie decat in cazurile in care instanta decide in acest sens, apreciind ca exista motive temeinice de natura a primejdui dezvoltarea fizica, psihica, intelectuala sau morala a copilului.

(4) In caz de neintelegere intre parinti cu privire la modalitatile de exercitare a dreptului de a avea legaturi personale cu copilul, instanta va stabili un program in functie de varsta copilului, de nevoile de ingrijire si educare ale acestuia, de intensitatea legaturii afective dintre copil si parintele la care nu locuieste, de comportamentul acestuia din urma, precum si de alte aspecte relevante in fiecare caz in parte.

(5) Criteriile prevazute la alin. (4) vor fi avute in vedere si la stabilirea programului de relatii personale si cu celelalte persoane alaturi de care copilul s-a bucurat de viata de familie.

Art. 18. - (1) In sensul prezentei legi, relatiile personale se pot realiza prin:

a) intalniri ale copilului cu parintele ori cu o alta persoana care are, potrivit prezentei legi, dreptul la relatii personale cu copilul;

b) vizitarea copilului la domiciliul acestuia;

c) gazduirea copilului, pe perioada determinata, de catre parintele sau de catre alta persoana la care copilul nu locuieste in mod obisnuit;

"c) gazduirea copilului, pe perioada determinata, de catre parintele sau de catre alta persoana la care copilul nu locuieste in mod obisnuit, cu sau fara supravegherea modului in care relatiile personale sunt intretinute, in functie de interesul superior al copilului;"

Modificat de art.unic pct.1 din [Legea 52/2016](#)

d) corespondenta ori alta forma de comunicare cu copilul;

e) transmiterea de informatii copilului cu privire la parintele ori la alte persoane care au, potrivit prezentei legi, dreptul de a mentine relatii personale cu copilul;

f) transmiterea de catre persoana la care locuieste copilul a unor informatii referitoare la copil, inclusiv fotografii recente, evaluari medicale sau scolare, catre parintele sau catre alte persoane care au dreptul de a mentine relatii personale cu

copilul;

g) intalniri ale copilului cu parintele ori cu o alta persoana fata de care copilul a dezvoltat legaturi de atasament intr-un loc neutru in raport cu copilul, cu sau fara supravegherea modului in care relatiile personale sunt intretinute, in functie de interesul superior al copilului.

(2) Transmiterea informatiilor prevazute la alin. (1) lit. e) si f) se va face cu respectarea interesului superior al copilului, precum si a dispozitiilor speciale vizand confidentialitatea si transmiterea informatiilor cu caracter personal.

(3) Parintele la care copilul locuieste are obligatia de a sprijini mentinerea relatiilor personale ale copilului cu celalalt parinte, prevazute la alin. (1).

(4) Pentru restabilirea si mentinerea relatiilor personale ale copilului, serviciul public de asistenta sociala si, dupa caz, directiile generale de asistenta sociala si protectia copilului de la nivelul fiecarui sector al municipiului Bucuresti au obligatia de a oferi consiliere, acordata de specialisti atat copilului, cat si parintilor sai, la solicitarea acestora.

(5) In cazul in care parintele la care copilul locuieste impiedica sau afecteaza in mod negativ legaturile personale ale copilului cu celalalt parinte, prin nerespectarea programului stabilit de instanta sau convenit de parinti, parintele la care nu locuieste in mod statornic poate cere serviciului public de asistenta sociala sau, dupa caz, persoanelor cu atributii de asistenta sociala in circumscriptia caruia se afla locuinta copilului sa monitorizeze relatiile personale cu copilul pentru o durata de pana la 6 luni.

(6) Monitorizarea permite reprezentantilor serviciului public de asistenta sociala sau, dupa caz, persoanelor cu atributii de asistenta sociala sa asiste la preluarea copilului de catre parintele la care nu locuieste in mod statornic, la inapoierea acestuia, sa realizeze interviuarea parintilor, a copilului si a persoanelor cu care copilul locuieste, precum si a altor persoane, in vederea intocmirii raportului de monitorizare.

"(5) In cazul in care unul dintre parinti impiedica sau afecteaza in mod negativ legaturile personale ale copilului cu celalalt parinte, prin nerespectarea programului stabilit de instanta sau convenit de parinti, celalalt parinte poate cere serviciului public de asistenta sociala sau, dupa caz, persoanelor cu atributii de asistenta sociala in circumscriptia caruia se afla locuinta copilului, sa monitorizeze relatiile personale cu copilul pentru o durata de pana la 6 luni.

(6) Monitorizarea permite reprezentantilor serviciului public de asistenta sociala sau, dupa caz, persoanelor cu atributii de asistenta sociala, sa asiste la preluarea copilului de catre parintele la care nu locuieste in mod statornic, la vizitele efectuate la domiciliul copilului de catre parintele care nu locuieste cu acesta, precum si la inapoierea copilului de catre parintele care nu locuieste cu acesta. Totodata, monitorizarea permite reprezentantilor serviciului public de asistenta sociala sau, dupa caz, persoanelor cu atributii de asistenta sociala sa asiste si in timpul gazduirii copilului de catre parintele la care copilul nu locuieste in mod obisnuit, daca instanta judecatoreasca a dispus monitorizarea printr-o sentinta definitiva. Dispozitiile tezei a II-a se aplica in mod corespunzator si in situatia prevazuta la alin. (1) lit. g)."

Modificat de art.unic pct.2 din [Legea 52/2016](#)

"(6¹) Cu ocazia monitorizarii, reprezentantii serviciului public de asistenta sociala sau, dupa caz, persoanele cu atributii de asistenta sociala pot realiza interviuarea parintilor, a copilului, a persoanelor cu care copilul relationeaza in situatiile prevazute la alin. (1) lit. c) si g), precum si a altor persoane a caror interviuare se apreciaza a fi utila in vederea intocmirii raportului de monitorizare."

Completat de art.unic pct.3 din [Legea 52/2016](#)

(7) La finalul perioadei de monitorizare, reprezentantul serviciului public de asistenta sociala sau, dupa caz, persoana cu atributii de asistenta sociala care a intocmit raportul prevazut la alin. (6) poate propune prelungirea perioadei de monitorizare cu cel mult 6 luni, poate recomanda consilierea psihologica a unuia dintre parinti sau a ambilor, precum si o serie de masuri pentru imbunatatirea relatiei personale dintre copil si parintele la care nu locuieste.

(8) Raportul de monitorizare prevazut la alin. (6) se inmaneaza fiecaruia dintre parinti si poate fi folosit ca proba in instanta.

Art. 19. - (1) Copilul care a fost separat de ambii parinti sau de unul dintre acestia printr-o masura dispusa in conditiile legii are dreptul de a mentine relatii personale si contacte directe cu ambii parinti, cu exceptia situatiei in care acest lucru contravine

interesului superior al copilului.

(2) Instanta judecatoreasca, luand in considerare, cu prioritate, interesul superior al copilului, poate limita exercitarea acestui drept, daca exista motive temeinice de natura a periclita dezvoltarea fizica, mentala, spirituala, morala sau sociala a copilului.

Art. 20. - (1) In vederea asigurarii mentinerii relatiilor personale ale copilului cu parintii sai sau cu alte persoane alaturi de care s-a bucurat de viata de familie, precum si pentru asigurarea inapoierii copilului la locuinta sa la terminarea perioadei de vizita, instanta poate dispune, la cererea parintelui interesat sau a altei persoane indreptatite, una sau mai multe masuri cu caracter asiguratoriu sau a unor garantii.

"Art. 20. - (1) In vederea asigurarii mentinerii relatiilor personale ale copilului cu parintii sai sau cu alte persoane alaturi de care s-a bucurat de viata de familie, precum si pentru asigurarea inapoierii copilului la locuinta sa la terminarea perioadei de gazduire, precum si pentru a preveni impiedicarea preluarii copilului, la finalul gazduirii la domiciliul parintelui care nu locuieste cu copilul, instanta poate dispune, la cererea parintelui interesat sau a altei persoane indreptatite, una sau mai multe masuri cu caracter asiguratoriu sau a unor garantii. Dispozitiile tezei I se aplica in mod corespunzator si in situatia prevazuta la art. 18 alin. (1) lit. g)."

Modificat de art.unic pct.4 din Legea 52/2016

(2) Masurile prevazute la alin. (1) pot include:

- a) amenda pe ziua de intarziere impusa persoanei care refuza punerea in aplicare sau respectarea programului de mentinere a relatiilor personale ale copilului;
- b) depunerea unei garantii reale sau personale de catre parintele sau persoana de la care urmeaza sa fie preluat copilul, in vederea mentinerii relatiilor personale sau, dupa caz, la incetarea programului de vizitare;
- c) depunerea pasaportului sau a unui alt act de identitate la o institutie desemnata de instanta si, atunci cand este necesar, a unui document din care sa rezulte ca persoana care solicita relatii personale a notificat depunerea acestora, pe durata vizitei, autoritatii consulare competente.

Art. 21. - (1) In cazul in care parintii nu se inteleg cu privire la locuinta copilului, instanta de tutela va stabili locuinta acestuia la unul dintre ei, potrivit art. 496 alin. (3) din Codul civil. La evaluarea interesului copilului instanta poate avea in vedere, in afara elementelor prevazute la art. 2 alin. (6), si aspecte precum:

- a) disponibilitatea fiecarui parinte de a-l implica pe celalalt parinte in deciziile legate de copil si de a respecta drepturile parintesti ale acestuia din urma;
- b) disponibilitatea fiecaruia dintre parinti de a permite celuilalt mentinerea relatiilor personale;
- c) situatia locativa din ultimii 3 ani a fiecarui parinte;
- d) istoricul cu privire la violenta parintilor asupra copilului sau asupra altor persoane;
- e) distanta dintre locuinta fiecarui parinte si institutia care ofera educatie copilului.

(2) Prevederile alin. (1) se aplica in mod corespunzator si pentru cazurile in care locuinta minorului se stabileste la terte persoane sau la un serviciu de protectie speciala.

Art. 22. - Copilul ai carui parinti locuiesc in state diferite are dreptul de a intretine relatii personale si contacte directe cu acestia, cu exceptia situatiei in care acest lucru contravine interesului superior al copilului.

Art. 23. - (1) Copiii neinsotiti de parinti sau de un alt reprezentant legal ori care nu se gasesc sub supravegherea legala a unor persoane au dreptul de a li se asigura, in cel mai scurt timp posibil, reintoarcerea alaturi de reprezentantii lor legali.

(2) Deplasarea copiilor in strainatate se realizeaza cu respectarea prevederilor Legii nr. 248/2005 privind regimul liberei circulatii a cetatenilor romani in strainatate, cu modificarile si completarile ulterioare.

(3) Parintii sau, dupa caz, alta persoana responsabila de supravegherea, cresterea si ingrijirea copilului sunt obligati sa anunte la politie disparitia acestuia de la domiciliu, in cel mult 24 de ore de la constatarea disparitiei.

Art. 24. - (1) Misiunile diplomatice si consulare ale Romaniei au obligatia de a

sesiza Ministerul Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice cu privire la copiii cetateni romani aflati in strainatate care, din orice motive, nu sunt insotiti de parinti sau de un alt reprezentant legal ori nu se gasesc sub supravegherea legala a unor persoane din strainatate.

(2) Ministerul Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice va lua masurile necesare pentru intoarcerea copilului la parinti sau la un alt reprezentant legal, imediat dupa identificarea acestora. In cazul in care persoanele identificate nu pot sau refuza sa preia copilul, la cererea Ministerului Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice, tribunalul de la domiciliul copilului sau Tribunalul Bucuresti, in situatia in care acest domiciliu nu este cunoscut, va dispune plasamentul copilului intr-un serviciu de protectie speciala propus de Ministerul Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice.

(3) Procedura de intoarcere a copiilor in tara, de identificare a parintilor sau a altor reprezentanti legali ai copiilor, modul de avansare a cheltuielilor ocazionate de intoarcerea in tara a acestora, precum si serviciile de protectie speciala, publice sau private, competente sa asigure protectia in regim de urgenta a copiilor aflati in situatia prevazuta la alin. (1), se stabilesc prin hotarare a Guvernului.

Art. 25. - (1) Misiunile diplomatice si consulare straine au obligatia de a sesiza Ministerul Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice si Inspectoratul General pentru Imigrari despre toate situatiile in care au cunostinta de copii cetateni straini aflati pe teritoriul Romaniei, care, din orice motive, nu sunt insotiti de parinti sau de un alt reprezentant legal ori nu se gasesc sub supravegherea legala a unor persoane. In cazul in care autoritatile romane se autosesizeaza, acestea vor instiinta de urgenta misiunea straina competenta cu privire la copiii in cauza.

(2) In situatia copiilor prevazuti la alin. (1), Ministerul Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice, pana la definitivarea demersurilor legale ce cad in competenta Inspectoratul General pentru Imigrari, va solicita Tribunalului Bucuresti stabilirea plasamentului copilului intr-un serviciu de protectie speciala propus de Ministerul Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice.

(3) Masura plasamentului dureaza pana la returnarea copilului in tara de resedinta a parintilor ori in tara in care au fost identificati alti membri ai familiei dispusi sa ia copilul.

(4) In cazul nereturnarii copilului, acesta beneficiaza de protectia speciala prevazuta in prezenta lege.

Art. 26. - In vederea aplicarii prevederilor art. 24 si 25 se incheie tratatele necesare cu statele sau cu autoritatile statelor vizate, pe baza propunerilor Ministerul Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice si ale Ministerului Afacerilor Externe, precum si a altor institutii interesate.

Art. 27. - (1) Copilul are dreptul la protejarea imaginii sale publice si a vietii sale intime, private si familiale.

(2) Este interzisa orice actiune de natura sa afecteze imaginea publica a copilului sau dreptul acestuia la viata intima, privata si familiala.

(3) Participarea copilului in varsta de pana la 14 ani la dezbateri publice in cadrul unor programe audiovizuale se poate face numai cu consimtamantul scris al acestuia si al parintilor sau, dupa caz, al altui reprezentant legal.

(4) Copiii nu pot fi folositi sau expusi de catre parinti, reprezentanti legali, alte persoane responsabile de cresterea si ingrijirea lor, organisme private acreditate ca furnizori de servicii sociale, institutii publice sau private, in scopul de a obtine avantaje personale/institutionale sau de a influenta deciziile autoritatilor publice.

(5) Consiliul National al Audiovizualului monitorizeaza modul de derulare a programelor audiovizuale, astfel incat sa se asigure protectia si garantarea dreptului copilului prevazut la alin. (1).

Art. 28. - (1) Copilul are dreptul la libertate de exprimare.

(2) Libertatea copilului de a cauta, de a primi si de a difuza informatii de orice natura, care vizeaza promovarea bunastarii sale sociale, spirituale si morale, sanatatea sa fizica si mentala, sub orice forma si prin orice mijloace la alegerea sa, este inviolabila.

(3) Parintii sau, dupa caz, alti reprezentanti legali ai copilului, persoanele care au in plasament copii, precum si persoanele care, prin natura functiei, promoveaza si asigura respectarea drepturilor copiilor au obligatia de a le asigura informatii,

explicatii si sfaturi, in functie de varsta si de gradul de intelegere al acestora, precum si de a le permite sa isi exprime punctul de vedere, ideile si opiniile.

(4) Parintii nu pot limita dreptul copilului minor la libertatea de exprimare decat in cazurile prevazute expres de lege.

Art. 29. - (1) Copilul capabil de discernamant are dreptul de a-si exprima liber opinia asupra oricarei probleme care il priveste.

(2) In orice procedura judiciara sau administrativa care il priveste, copilul are dreptul de a fi ascultat. Este obligatorie ascultarea copilului care a implinit varsta de 10 ani. Cu toate acestea, poate fi ascultat si copilul care nu a implinit varsta de 10 ani, daca autoritatea competenta apreciaza ca audierea lui este necesara pentru solutionarea cauzei.

(3) Dreptul de a fi ascultat confera copilului posibilitatea de a cere si de a primi orice informatie pertinenta, de a fi consultat, de a-si exprima opinia si de a fi informat asupra consecintelor pe care le poate avea opinia sa, daca este respectata, precum si asupra consecintelor oricarei decizii care il priveste.

(4) In toate cazurile prevazute la alin. (2), opiniile copilului ascultat vor fi luate in considerare si li se va acorda importanta cuvenita, in raport cu varsta si cu gradul de maturitate a copilului.

(5) Orice copil poate cere sa fie ascultat conform dispozitiilor alin. (2) si (3). In caz de refuz, autoritatea competenta se va pronunta printr-o decizie motivata.

(6) Dispozitiile legale speciale privind consimtamantul sau prezenta copilului in procedurile care il privesc, precum si prevederile referitoare la desemnarea unui curator, in caz de conflict de interese, sunt si raman aplicabile.

Art. 30. - (1) Copilul are dreptul la libertate de gandire, de constiinta si de religie.

(2) Parintii indruma copilul, potrivit propriilor convingeri, in alegerea unei religii, in conditiile legii, tinand seama de opinia, varsta si de gradul de maturitate a acestuia, fara a-l putea obliga sa adere la o anumita religie sau la un anumit cult religios.

(3) Religia copilului care a implinit 14 ani nu poate fi schimbata fara consimtamantul acestuia; copilul care a implinit varsta de 16 ani are dreptul sa isi aleaga singur religia.

(4) Atunci cand copilul beneficiaza de protectie speciala, persoanelor in ingrijirea carora se afla le sunt interzise orice actiuni menite sa influenteze convingerile religioase ale copilului.

Art. 31. - (1) Copilul are dreptul la libera asociere in structuri formale si informale, precum si libertatea de intrunire pasnica, in limitele prevazute de lege.

(2) Autoritatile administratiei publice locale, unitatile de invatamant si alte institutii publice sau private competente iau masurile necesare asigurarii exercitarii corespunzatoare a drepturilor prevazute la alin. (1).

Art. 32. - (1) Copilul apartinand unei minoritati nationale, etnice, religioase sau lingvistice are dreptul la viata culturala proprie, la declararea apartenentei sale etnice, religioase, la practicarea propriei sale religii, precum si dreptul de a folosi limba proprie in comun cu alti membri ai comunitatii din care face parte.

(2) Copilul apartinand minoritatilor nationale are dreptul sa se exprime in limba materna in procedurile care il privesc.

(3) Modalitatile de exercitare a dreptului prevazut la alin. (1), inclusiv prin folosirea de interpreti sau traduceri, se vor stabili astfel incat sa nu impiedice buna realizare si exercitare a drepturilor tuturor copiilor.

(4) Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii asigura si urmareste exercitarea drepturilor prevazute la alin. (1).

Art. 33. - (1) Copilul are dreptul la respectarea personalitatii si individualitatii sale si nu poate fi supus pedepselor fizice sau altor tratamente umilitoare ori degradante.

(2) Masurile de disciplinare a copilului nu pot fi stabilite decat in acord cu demnitatea copilului, nefiind permise sub niciun motiv pedepsele fizice ori acelea care se afla in legatura cu dezvoltarea fizica, psihica sau care afecteaza starea emotionala a copilului.

Art. 34. - (1) Copilul are dreptul sa depuna singur plangeri referitoare la incalcarea drepturilor sale fundamentale.

(2) Copilul este informat de catre parinte/reprezentant legal asupra drepturilor si indatoririlor ce ii revin, precum si asupra modalitatilor de exercitare si indeplinire a acestora.

(3) Indatoririle copilului se stabilesc in functie de varsta si gradul de maturitate, fara ca acestea sa conduca la incalcari ale drepturilor sale.

Sectiunea a 2-a Mediul familial si ingrijirea alternativa

Art. 35. - (1) Copilul are dreptul sa creasca alaturi de parintii sai.

(2) Parintii au obligatia sa asigure copilului, de o maniera corespunzatoare capacitatilor in continua dezvoltare ale copilului, orientarea si sfaturile necesare exercitarii corespunzatoare a drepturilor prevazute in prezenta lege.

(3) Parintii copilului au dreptul sa primeasca informatiile si asistenta de specialitate necesare in vederea ingrijirii, cresterii si educarii acestuia.

Art. 36. - (1) Ambii parinti sunt responsabili pentru cresterea copiilor lor.

(2) Exercitarea drepturilor si indeplinirea obligatiilor parintesti trebuie sa aiba in vedere interesul superior al copilului si sa asigure bunastarea materiala si spirituala a copilului, in special prin ingrijirea acestuia, prin mentinerea relatiilor personale cu el, prin asigurarea cresterii, educarii si intretinerii sale, precum si prin reprezentarea sa legala si administrarea patrimoniului sau.

(3) In situatia in care ambii parinti exercita autoritatea parinteasca, dar nu locuiesc impreuna, deciziile importante, precum cele referitoare la alegerea felului invataturii sau pregatirii profesionale, tratamente medicale complexe sau interventii chirurgicale, resedinta copilului sau administrarea bunurilor, se iau numai cu acordul ambilor parinti.

(4) In situatia in care, din orice motiv, un parinte nu isi exprima vointa pentru luarea deciziilor prevazute la alin. (3), acestea se iau de catre parintele cu care copilul locuieste, cu exceptia situatiei in care acest lucru contravine interesului superior al copilului.

(5) Ambii parinti, indiferent daca exercita sau nu autoritatea parinteasca, au dreptul de a solicita si de a primi informatii despre copil din partea unitatilor scolare, unitatilor sanitare sau a oricaror altor institutii ce intra in contact cu copilul.

(6) Un parinte nu poate renunta la autoritatea parinteasca, dar se poate intelege cu celalalt parinte cu privire la modalitatea de exercitare a autoritatii parintesti, in conditiile art. 506 din [Codul civil](#).

(7) Se considera motive intemeiate pentru ca instanta sa decida ca autoritatea parinteasca sa se exercite de catre un singur parinte alcoolismul, boala psihica, dependenta de droguri a celuilalt parinte, violenta fata de copil sau fata de celalalt parinte, condamnările pentru infractiuni de trafic de persoane, trafic de droguri, infractiuni cu privire la viata sexuala, infractiuni de violenta, precum si orice alt motiv legat de riscurile pentru copil, care ar deriva din exercitarea de catre acel parinte a autoritatii parintesti.

(8) In cazul existentei unor neintelegeri intre parinti cu privire la exercitarea drepturilor si indeplinirea obligatiilor parintesti, instanta judecatoreasca, dupa ascultarea ambilor parinti, hotaraste potrivit interesului superior al copilului.

Art. 37. - Copilul are dreptul sa fie crescut in conditii care sa permita dezvoltarea sa fizica, mentala, spirituala, morala si sociala. In acest scop parintii sunt obligati:

- a) sa supravegheze copilul;
- b) sa coopereze cu copilul si sa ii respecte viata intima, privata si demnitatea;
- c) sa informeze copilul despre toate actele si faptele care l-ar putea afecta si sa ia in considerare opinia acestuia;
- d) sa intreprinda toate masurile necesare pentru realizarea drepturilor copilului lor;

e) sa coopereze cu persoanele fizice si persoanele juridice care exercita atributii in domeniul ingrijirii, educarii si formarii profesionale a copilului.

Art. 38. - Copilul nu poate fi separat de parintii sai sau de unul dintre ei, impotriva vointei acestora, cu exceptia cazurilor expres si limitativ prevazute de lege, sub rezerva revizuirii judiciare si numai daca acest lucru este impus de interesul superior al copilului.

Art. 39. - (1) Serviciul public de asistenta sociala va lua toate masurile necesare pentru depistarea precoce a situatiilor de risc care pot determina separarea copilului de parintii sai, precum si pentru prevenirea comportamentelor abuzive ale parintilor si a violentei in familie.

(2) Orice separare a copilului de parintii sai, precum si orice limitare a exercitiului drepturilor parintesti trebuie sa fie precedate de acordarea sistematica a serviciilor si prestatiilor prevazute de lege, cu accent deosebit pe informarea corespunzatoare a parintilor, consilierea acestora, terapie sau mediere, acordate in baza unui plan de servicii.

Art. 40. - (1) Planul de servicii se intocmeste si se pune in aplicare de catre serviciul public de asistenta sociala, organizat la nivelul municipiilor si oraselor, precum si de persoanele cu atributii de asistenta sociala din aparatul propriu al consiliilor locale comunale din unitatea administrativ-teritoriala unde se afla copilul, in urma evaluarii situatiei copilului si a familiei acestuia.

(2) La nivelul municipiului Bucuresti intocmirea si punerea in aplicare a planului prevazut la alin. (1) se realizeaza de catre directia generala de asistenta sociala si protectia copilului de la nivelul fiecarui sector.

(3) Planul de servicii se aproba prin dispozitia primarului.

(4) Planul de servicii are ca obiectiv prevenirea abuzului, neglijarii, exploatarei si a oricaror forme de violenta asupra copilului sau separarea copilului de familia sa. In acest scop, serviciul public de asistenta sociala ori, dupa caz, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului de la nivelul fiecarui sector al municipiului Bucuresti are obligatia de a oferi servicii si prestatii destinate mentinerii copilului in familie si de a sprijini accesul copilului si al familiei sale la alte servicii.

(5) Planul de servicii poate avea ca finalitate transmiterea catre directia generala de asistenta sociala si protectia copilului a cererii de instituire a unei masuri de protectie speciala a copilului, numai daca, dupa acordarea serviciilor prevazute de acest plan, se constata ca mentinerea copilului alaturi de parintii sai nu este posibila.

Art. 41. - (1) Daca exista motive temeinice de a suspecta ca viata si securitatea copilului sunt primejduite in familie, reprezentantii serviciului public de asistenta sociala ori, dupa caz, ai directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului de la nivelul sectoarelor municipiului Bucuresti au dreptul sa viziteze copiii la locuinta lor si sa se informeze despre felul in care acestia sunt ingrijiti, despre sanatatea si dezvoltarea lor fizica, educarea, invatatura si pregatirea lor profesionala, acordand, la nevoie, indrumarile necesare.

(2) Daca, in urma vizitelor efectuate potrivit alin. (1), se constata ca dezvoltarea fizica, mentala, spirituala, morala sau sociala a copilului este primejduita, serviciul public de asistenta sociala este obligat sa sesizeze de indata directia generala de asistenta sociala si protectia copilului in vederea luarii masurilor prevazute de lege.

(3) Directia generala de asistenta sociala si protectia copilului este obligata sa sesizeze instanta judecatoreasca in situatia in care considera ca sunt intrunite conditiile prevazute de lege pentru decaderea, totala sau partiala, a parintilor ori a unuia dintre ei din exercitiul drepturilor parintesti.

Art. 42. - (1) Directia generala de asistenta sociala si protectia copilului va lua toate masurile necesare pentru ca parintii decazuti din drepturile parintesti, precum si cei carora le-a fost limitat exercitiul anumitor drepturi sa beneficieze de asistenta specializata pentru cresterea capacitatii acestora de a se ocupa de copii, in vederea redobandirii exercitiului drepturilor parintesti.

(2) Parintii care solicita redarea exercitiului drepturilor parintesti beneficiaza de asistenta juridica gratuita, in conditiile legii.

Art. 43. - Instanta judecatoreasca este singura autoritate competenta sa se pronunte, luand in considerare, cu prioritate, interesul superior al copilului, cu privire la:

a) persoana care exercita drepturile si indeplineste obligatiile parintesti in situatia in care copilul este lipsit, temporar sau permanent, de ocrotirea parintilor

sai;

b) modalitatile in care se exercita drepturile si se indeplinesc obligatiile parintesti;

c) decaderea totala sau partiala din exercitiul drepturilor parintesti;

d) redarea exercitiului drepturilor parintesti.

Art. 44. - (1) Orice copil care este, temporar sau definitiv, lipsit de ocrotirea parintilor sai sau care, in vederea protejarii intereselor sale, nu poate fi lasat in grija acestora are dreptul la protectie alternativa.

(2) Protectia prevazuta la alin. (1) include instituirea tutelei, masurile de protectie speciala prevazute de prezenta lege, adoptia. In alegerea uneia dintre aceste solutii autoritatea competenta va tine seama in mod corespunzator de necesitatea asigurarii unei anumite continuitati in educarea copilului, precum si de originea sa etnica, religioasa, culturala si lingvistica.

Art. 45. - Tutela se instituie conform legii de catre instanta judecatoreasca in a carei circumscriptie teritoriala domiciliul sau a fost gasit copilul.

Sectiunea a 3-a

Sanatatea si bunastarea copilului

Art. 46. - (1) Copilul are dreptul de a se bucura de cea mai buna stare de sanatate pe care o poate atinge si de a beneficia de serviciile medicale si de recuperare necesare pentru asigurarea realizarii efective a acestui drept.

(2) Accesul copilului la servicii medicale si de recuperare, precum si la medicatia adecvata starii sale in caz de boala este garantat de catre stat, costurile aferente fiind suportate din Fondul national unic de asigurari sociale de sanatate si de la bugetul de stat.

(3) Organele de specialitate ale administratiei publice centrale, autoritatile administratiei publice locale, precum si orice alte institutii publice sau private cu atributii in domeniul sanatatii sunt obligate sa adopte, in conditiile legii, toate masurile necesare pentru:

a) reducerea mortalitatii infantile;

b) asigurarea si dezvoltarea serviciilor medicale primare si comunitare;

c) prevenirea malnutritiei si a imbolnavirilor;

d) asigurarea serviciilor medicale pentru gravide in perioada pre- si postnatala, indiferent daca acestea au sau nu au calitatea de persoana asigurata in sistemul asigurarilor sociale de sanatate;

e) informarea parintilor si a copiilor cu privire la sanatatea si alimentatia copilului, inclusiv cu privire la avantajele alaptarii, igienei si salubritatii mediului inconjurator;

f) dezvoltarea de actiuni si programe pentru ocrotirea sanatatii si de prevenire a bolilor, de asistenta a parintilor si de educatie, precum si de servicii in materie de planificare familiala;

g) verificarea periodica a tratamentului copiilor care au fost plasati pentru a primi ingrijire, protectie sau tratament;

h) asigurarea confidentialitatii consultantei medicale acordate la solicitarea copilului;

i) derularea sistematica in unitatile scolare de programe de educatie pentru viata, inclusiv educatie sexuala pentru copii, in vederea prevenirii contactarii bolilor cu transmitere sexuala si a graviditatii minorelor.

(4) Parintii sunt obligati sa solicite asistenta medicala pentru a asigura copilului cea mai buna stare de sanatate pe care o poate atinge si pentru a preveni situatiile care pun in pericol viata, cresterea si dezvoltarea copilului.

(5) In situatia exceptionala in care viata copilului se afla in pericol iminent ori

exista riscul producerii unor consecinte grave cu privire la sanatatea sau integritatea acestuia, medicul are dreptul de a efectua acele acte medicale de stricta necesitate pentru a salva viata copilului, chiar fara a avea acordul parintilor sau al altui reprezentant legal al acestuia.

(6) Vizitele periodice ale personalului medical de specialitate la domiciliul gravidelor si al copiilor pana la implinirea varstei de un an sunt obligatorii, in vederea ocrotirii sanatatii mamei si copilului, educatiei pentru sanatate, prevenirii abandonului, abuzului, neglijarii, exploatarei si oricarei forme de violenta asupra copilului.

Art. 47. - (1) Copilul are dreptul de a beneficia de un nivel de trai care sa permita dezvoltarea sa fizica, mentala, spirituala, morala si sociala.

(2) Parintilor sau, dupa caz, reprezentantilor legali, le revine responsabilitatea de a asigura cele mai bune conditii de viata necesare cresterii si dezvoltarii copiilor; parintii sunt obligati sa le asigure copiilor locuinta, precum si conditiile necesare pentru crestere, educare, invatatura, pregatire profesionala, precum si un mediu de viata sanatos.

Art. 48. - (1) Copilul are dreptul de a beneficia de asistenta sociala si de asigurari sociale, in functie de resursele si de situatia in care se afla acesta si persoanele in intretinerea carora se gaseste.

(2) In cazul in care parintii sau persoanele care au, potrivit legii, obligatia de a intretine copilul nu pot asigura, din motive independente de vointa lor, satisfacerea nevoilor minime de locuinta, hrana, imbracaminte si educatie ale copilului, statul, prin autoritatile publice competente, este obligat sa asigure acestora sprijin corespunzator, sub forma de prestatii financiare, prestatii in natura, precum si sub forma de servicii, in conditiile legii.

(3) Parintii au obligatia sa solicite autoritatilor competente acordarea alocatiilor, indemnizatiilor, prestatiilor in bani sau in natura si a altor facilitati prevazute de lege pentru copii sau pentru familiile cu copii.

(4) Autoritatile administratiei publice locale au obligatia de a informa parintii si copiii in legatura cu drepturile pe care le au, precum si asupra modalitatii de acordare a drepturilor de asistenta sociala si de asigurari sociale.

Art. 49. - (1) Copilul cu handicap are dreptul la ingrijire speciala, adaptata nevoilor sale.

(2) Copilul cu handicap are dreptul la educatie, recuperare, compensare, reabilitare si integrare, adaptate posibilitatilor proprii, in vederea dezvoltarii personalitatii sale.

(3) In vederea asigurarii accesului la educatie, recuperare si reabilitare, copilul cu handicap poate fi scolarizat in alt judet/sector al municipiului Bucuresti decat cel de domiciliu, cu suportarea cheltuielilor din bugetul judetului/sectorului in care se afla unitatea de invatamant.

(4) Ingrijirea speciala trebuie sa asigure dezvoltarea fizica, mentala, spirituala, morala sau sociala a copiilor cu handicap. Ingrijirea speciala consta in ajutor adecvat situatiei copilului si parintilor sai ori, dupa caz, situatiei celor carora le este incredintat copilul si se acorda gratuit, ori de cate ori acest lucru este posibil, pentru facilitarea accesului efectiv si fara discriminare al copiilor cu handicap la educatie, formare profesionala, servicii medicale, recuperare, pregatire, in vederea ocuparii unui loc de munca, la activitati recreative, precum si la orice alte activitati apte sa le permita deplina integrare sociala si dezvoltare a personalitatii lor.

(5) Organele de specialitate ale administratiei publice centrale si autoritatile administratiei publice locale sunt obligate sa initieze programe si sa asigure resursele necesare dezvoltarii serviciilor destinate satisfacerii nevoilor copiilor cu handicap si ale familiilor acestora in conditii care sa le garanteze demnitatea, sa le favorizeze autonomia si sa le faciliteze participarea activa la viata comunitatii.

Art. 50. - (1) Copilul cu dizabilitati beneficiaza de asistenta medicala gratuita, inclusiv de medicamente gratuite, atat pentru tratamentul ambulatoriu, cat si pe timpul spitalizarii, in cadrul sistemului de asigurari sociale de sanatate, in conditiile stabilite prin contractul-cadru.

(2) Parintele sau reprezentantul legal are obligatia de a respecta si/sau urma serviciile prevazute in planul de recuperare pentru copilul cu dizabilitati incadrat in grad de handicap.

Sectiunea a 4-a
Educatie, activitati recreative si culturale

Art. 51. - (1) Copilul are dreptul de a primi o educatie care sa ii permita dezvoltarea, in conditii nediscriminatorii, a aptitudinilor si personalitatii sale.

(2) Parintii copilului au cu prioritate dreptul de a alege felul educatiei care urmeaza sa fie data copiilor lor si au obligatia sa inscrie copilul la scoala si sa asigure frecventarea cu regularitate de catre acesta a cursurilor scolare.

(3) Copilul care a implinit varsta de 14 ani poate cere incuviintarea instantei judecatoresti de a-si schimba felul invataturii si al pregatirii profesionale.

Art. 52. - (1) Ministerul Educatiei Nationale, ca organ de specialitate al administratiei publice centrale, precum si inspectoratele scolare si unitatile de invatamant, ca institutii ale administratiei publice locale cu atributii in domeniul educatiei, sunt obligate sa intreprinda masuri necesare pentru:

a) facilitarea accesului la educatia prescolara si asigurarea invatamantului general obligatoriu si gratuit pentru toti copiii;

b) dezvoltarea de programe de educatie pentru parintii tineri, inclusiv in vederea prevenirii violentei in familie;

c) organizarea de cursuri speciale de pregatire pentru copiii care nu pot raspunde la cerintele programei scolare nationale, pentru a nu intra prematur pe piata muncii;

d) organizarea de cursuri speciale de pregatire pentru copiii care au abandonat scoala, in vederea reintegrarii lor in sistemul national de invatamant;

e) respectarea dreptului copilului la timp de odihna si timp liber, precum si a dreptului acestuia de a participa liber la viata culturala si artistica;

f) prevenirea abandonului scolar din motive economice, luand masuri active de acordare a unor servicii sociale in mediul scolar, cum sunt: hrana, rechizite, transport si altele asemenea.

(2) In cadrul procesului instructiv-educativ, copilul are dreptul de a fi tratat cu respect de catre cadrele didactice, personalul didactic auxiliar si cel administrativ si de a fi informat asupra drepturilor sale, precum si asupra modalitatilor de exercitare a acestora. Pedepsele corporale sau alte tratamente degradante in cadrul procesului instructiv-educativ sunt interzise.

(3) Copilul, personal si, dupa caz, reprezentat sau asistat de reprezentantul sau legal, are dreptul de a contesta modalitatile si rezultatele evaluarii si de a se adresa in acest sens conducerii unitatii de invatamant, in conditiile legii.

(4) Cadrele didactice au obligatia de a referi centrelor judetene de resurse si asistenta educationala/Centrului Municipiului Bucuresti de Resurse si Asistenta Educationala cazurile de abuz, neglijare, exploatare si orice alta forma de violenta asupra copilului si de a semnala serviciului public de asistenta sociala sau, dupa caz, directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului, aceste cazuri.

Art. 53. - (1) Copilul are dreptul la odihna si vacanta.

(2) Copilul trebuie sa beneficieze de timp suficient pentru odihna si vacanta, sa participe in mod liber la activitati recreative proprii varstei sale si la activitatile culturale, artistice si sportive ale comunitatii. Autoritatile publice au obligatia sa contribuie, potrivit atributiilor ce le revin, la asigurarea conditiilor exercitarii in conditii de egalitate a acestui drept.

(3) Autoritatile publice au obligatia sa asigure, potrivit atributiilor care le revin, locuri de joaca suficiente si adecvate pentru copii, in mod special in situatia zonelor intens populate.

Capitolul III
**Protectia speciala a copilului lipsit, temporar sau definitiv,
de ocrotirea parintilor sai**

Sectiunea 1
Dispozitii comune

Art. 54. - Protectia speciala a copilului reprezinta ansamblul masurilor, prestatiiilor si serviciilor destinate ingrijirii si dezvoltarii copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea parintilor sai sau a celui care, in vederea protejarii intereselor sale, nu poate fi lasat in grija acestora.

Art. 55. - (1) Copilul beneficiaza de protectia speciala prevazuta de prezenta lege pana la dobandirea capacitatii depline de exercitiu.

(2) La cererea tanarului, exprimata dupa dobandirea capacitatii depline de exercitiu, daca isi continua studiile o singura data in fiecare forma de invatamant de zi, protectia speciala se acorda, in conditiile legii, pe toata durata continuarii studiilor, dar fara a se depasi varsta de 26 de ani.

(3) Tanarul care a dobandit capacitate deplina de exercitiu si a beneficiat de o masura de protectie speciala, dar care nu isi continua studiile si nu are posibilitatea revenirii in propria familie, fiind confruntat cu riscul excluderii sociale, beneficiaza, la cerere, pe o perioada de pana la 2 ani, de protectie speciala, in scopul facilitarii integrarii sale sociale. Acest drept se pierde in cazul in care se face dovada ca tanarul i s-au oferit un loc de munca si/sau locuinta cel putin de doua ori, iar acesta le-a refuzat ori le-a pierdut din motive imputabile lui.

Art. 56. - Serviciile de protectie speciala sunt cele prevazute la art. 120-123.

Art. 57. - (1) Masurile de protectie speciala a copilului se stabilesc si se aplica in baza planului individualizat de protectie.

(2) Planul prevazut la alin. (1) se intocmeste si se revizuieste in conformitate cu normele metodologice elaborate si aprobate de Ministerul Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice.

(3) Masurile de protectie speciala a copilului care a implinit varsta de 14 ani se stabilesc numai cu consimtamantul acestuia. In situatia in care copilul refuza sa isi dea consimtamantul, masurile de protectie se stabilesc numai de catre instanta judecatoreasca, care, in situatii temeinic motivate, poate trece peste refuzul acestuia de a-si exprima consimtamantul fata de masura propusa.

Art. 58. - (1) Directia generala de asistenta sociala si protectia copilului are obligatia de a intocmi planul individualizat de protectie, in termen de 30 de zile dupa primirea cererii de instituire a unei masuri de protectie speciala sau imediat dupa ce directorul directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului a dispus plasamentul in regim de urgenta.

(2) In situatia copilului pentru care a fost instituita tutela, dispozitiile alin. (1) nu sunt aplicabile.

(3) La stabilirea obiectivelor planului individualizat de protectie se acorda prioritate reintegrarii copilului in familie, iar daca aceasta nu este posibila, se va proceda la deschiderea procedurii adoptiei interne.

(4) Reintegrarea copilului in familie ca obiectiv al planului individualizat de protectie se stabileste cu consultarea obligatorie a parintilor si a membrilor familiei extinse care au putut fi gasiti.

(5) Deschiderea procedurii adoptiei interne se realizeaza in conditiile legii speciale, adoptia ca obiectiv al planului individualizat de protectie stabilindu-se fara consultarea parintilor si a membrilor familiei extinse.

(6) Planul individualizat de protectie poate prevedea plasamentul copilului intr-un serviciu de tip rezidential, numai in cazul in care nu a putut fi instituita tutela ori nu a putut fi dispus plasamentul la familia extinsa, la un asistent maternal sau la o

alta persoana sau familie, in conditiile prezentei legi.

Art. 59. - Masurile de protectie speciala a copilului sunt:

- a) plasamentul;
- b) plasamentul in regim de urgenta;
- c) supravegherea specializata.

Art. 60. - De masurile de protectie speciala, instituite de prezenta lege, beneficiaza:

a) copilul ai carui parinti sunt decedati, necunoscuti, decazuti din exercitiul drepturilor parintesti sau carora li s-a aplicat pedeapsa interzicerii drepturilor parintesti, pusi sub interdictie, declarati judecatoresti morti sau disparuti, cand nu a putut fi instituita tutela;

b) copilul care, in vederea protejarii intereselor sale, nu poate fi lasat in grija parintilor din motive neimputabile acestora;

c) copilul abuzat sau neglijat;

d) copilul gasit sau copilul parasit in unitati sanitare;

e) copilul care a savarsit o fapta prevazuta de legea penala si care nu raspunde penal.

Art. 61. - Parintii, precum si copilul care a implinit varsta de 14 ani au dreptul sa atace in instanta masurile de protectie speciala instituite de prezenta lege, beneficiind de asistenta juridica gratuita, in conditiile legii.

Sectiunea a 2-a

Plasamentul

Art. 62. - (1) Plasamentul copilului constituie o masura de protectie speciala, avand caracter temporar, care poate fi dispusa, in conditiile prezentei legi, dupa caz, la:

a) o persoana sau familie;

b) un asistent maternal;

c) un serviciu de tip rezidential, prevazut la art. 123 alin. (2) si licentiat in conditiile legii.

(2) Persoana sau familia care primeste un copil in plasament trebuie sa aiba domiciliul in Romania si sa fie evaluata de catre directia generala de asistenta sociala si protectia copilului cu privire la garantiile morale si conditiile materiale pe care trebuie sa le indeplineasca pentru a primi un copil in plasament.

Art. 63. - Pe toata durata plasamentului, domiciliul copilului se afla, dupa caz, la persoana, familia, asistentul maternal sau la serviciul de tip rezidential care il are in ingrijire.

Art. 64. - (1) Plasamentul copilului care nu a implinit varsta de 2 ani poate fi dispus numai la familia extinsa sau substitutiva, plasamentul acestuia intr-un serviciu de tip rezidential fiind interzis.

(2) Prin exceptie de la prevederile alin. (1), se poate dispune plasamentul intr-un serviciu de tip rezidential al copilului mai mic de 2 ani, in situatia in care acesta prezinta handicapuri grave, cu dependenta de ingrijiri in servicii de tip rezidential specializate.

Art. 64. - (1) Plasamentul copilului care nu a implinit varsta de 3 ani poate fi dispus numai la familia extinsa, substitutiva sau la asistent maternal, plasamentul acestuia intr-un serviciu de tip rezidential fiind interzis.

(2) Prin exceptie de la prevederile alin. (1), se poate stabili plasamentul intr-un serviciu de tip rezidential al copilului mai mic de 3 ani, in situatia in care acesta prezinta handicapuri grave, cu dependenta de ingrijiri in servicii de tip rezidential specializate."

Alineatele (1) si (2) ale articolului 64 modificate de art.I din Legea 131/2014 (intra in vigoare la data de 1 ianuarie 2015)

(3) La stabilirea masurii de plasament se va urmari:

- a) plasarea copilului, cu prioritate, la familia extinsa sau la familia substitutiva;
- b) mentinerea fratilor impreuna;
- c) facilitarea exercitarii de catre parinti a dreptului de a vizita copilul si de a mentine legatura cu acesta.

Art. 65. - (1) Masura plasamentului se stabileste de catre comisia pentru protectia copilului, in situatia in care exista acordul parintilor, pentru situatiile prevazute la art. 60 lit. b) si e).

(2) Masura plasamentului se stabileste de catre instanta judecatoreasca, la cererea directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului:

a) in situatia copilului prevazut la art. 60 lit. a), precum si in situatia copilului prevazut la art. 60 lit. c) si d), daca se impune inlocuirea plasamentului in regim de urgenta dispus de catre directia generala de asistenta sociala si protectia copilului;

b) in situatia copilului prevazut la art. 60 lit. b) si e), atunci cand nu exista acordul parintilor sau, dupa caz, al unuia dintre parinti, pentru instituirea acestei masuri.

Art. 66. - (1) Drepturile si obligatiile parintesti fata de copil se mentin pe toata durata masurii plasamentului dispus de catre comisia pentru protectia copilului.

(2) Drepturile si obligatiile parintesti fata de copil se mentin pe toata durata masurii plasamentului dispus de catre instanta in situatia copilului prevazut la art. 60 lit. b) si e), atunci cand nu exista acordul parintilor sau, dupa caz, al unuia dintre parinti, pentru instituirea acestei masuri, daca in vederea respectarii interesului superior al copilului instanta nu dispune altfel, in functie de circumstantele cazului.

(3) Drepturile si obligatiile parintesti fata de copil pe toata durata masurii plasamentului dispus de catre instanta in situatia copilului prevazut la art. 60 lit. a), precum si in situatia copilului prevazut la art. 60 lit. c) si d) sunt exercitate de catre directorul directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului.

(4) Dispozitiile prevazute de legislatia in vigoare referitoare la dreptul parintelui firesc de a consimti la adoptia copilului se aplica in mod corespunzator.

Art. 67. - (1) Comisia pentru protectia copilului sau, dupa caz, instanta care a dispus plasamentul copilului in conditiile prezentei legi va stabili, daca este cazul, si cuantumul contributiei lunare a parintilor la intretinerea acestuia, in conditiile stabilite de Codul civil. Sumele astfel incasate se constituie venit la bugetul judetului, respectiv la cel al sectorului municipiului Bucuresti, de unde provine copilul.

(2) Daca plata contributiei la intretinerea copilului nu este posibila, instanta obliga parintele apt de munca sa presteze intre 20 si 40 de ore lunar pentru fiecare copil, actiuni sau lucrari de interes local, pe durata aplicarii masurii de protectie speciala, pe raza administrativ-teritoriala in care are domiciliul sau resedinta.

(3) Actiunile si lucrarile prevazute la alin. (2) sunt incluse in planul de actiuni sau lucrari de interes local, intocmit conform dispozitiilor legale in vigoare.

Sectiunea a 3-a

Plasamentul in regim de urgenta

Art. 68. - (1) Plasamentul in regim de urgenta este o masura de protectie speciala, cu caracter temporar, care se stabileste pentru copilul aflat in urmatoarele situatii:

- a) abuzat, neglijat sau supus oricarei forme de violenta;
- b) gasit sau parasit in unitati sanitare.

(2) Plasamentul in regim de urgenta se poate dispune si in cazul copilului al carui unic ocrotitor legal sau ambii au fost retinuti, arestati, internati sau in situatia in care, din orice alt motiv, acestia nu-si pot exercita drepturile si obligatiile parintesti cu privire la copil.

(3) Autoritatea, institutia sau unitatea care a hotarat sau a dispus una dintre masurile prevazute la alin. (2) care a condus la ramanerea unui minor fara ocrotire parinteasca sau care, dupa caz, primeste sau gazduieste o persoana despre care cunoaste ca este singurul ocrotitor legal al unui copil are obligatia de a informa, in cel mai scurt timp posibil, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului in a carei circumscriptie locuieste copilul, despre situatia acestuia si a ocrotitorului sau legal.

(4) Dispozitiile art. 62-64 se aplica in mod corespunzator.

(5) Pe toata durata plasamentului in regim de urgenta se suspenda de drept exercitiul drepturilor parintesti, pana cand instanta judecatoreasca va decide cu privire la mentinerea sau inlocuirea acestei masuri si cu privire la exercitarea drepturilor parintesti. Pe perioada suspendarii, drepturile si obligatiile parintesti privitoare la persoana copilului sunt exercitate si, respectiv, indeplinite de catre persoana, familia, asistentul maternal sau seful serviciului de tip rezidential care a primit copilul in plasament in regim de urgenta, iar cele privitoare la bunurile copilului sunt exercitate si, respectiv, indeplinite de catre directorul directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului.

Art. 69. - (1) Masura plasamentului in regim de urgenta se stabileste de catre directorul directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului din unitatea administrativ-teritoriala in care se gaseste copilul aflat in situatiile prevazute la art. 68 alin. (1), daca nu se intampina opozitie din partea reprezentantilor persoanelor juridice, precum si a persoanelor fizice care au in ingrijire sau asigura protectia copilului respectiv. Pentru copilul aflat in situatiile prevazute la art. 68 alin. (2), masura plasamentului in regim de urgenta se stabileste de catre directorul directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului.

(2) Masura plasamentului in regim de urgenta se stabileste de catre instanta judecatoreasca in conditiile art. 100 alin. (3).

Art. 70. - (1) In situatia plasamentului in regim de urgenta dispus de catre directorul directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului, aceasta este obligata sa sesizeze instanta judecatoreasca in termen de 5 zile de la data la care a dispus aceasta masura.

(2) In situatia in care nu se mai mentin imprejurarile care au stat la baza stabilirii masurii plasamentului in regim de urgenta, directorul directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului poate dispune, in termenul prevazut la alin. (1), revocarea masurii de plasament in regim de urgenta.

(3) Instanta judecatoreasca va analiza motivele care au stat la baza masurii adoptate de catre directia generala de asistenta sociala si protectia copilului si va dispune incetarea plasamentului in regim de urgenta si, dupa caz, reintegrarea copilului in familia sa, inlocuirea plasamentului in regim de urgenta cu tutela sau cu masura plasamentului. Instanta se va pronunta, totodata, cu privire la exercitarea drepturilor parintesti.

(4) In situatia in care plasamentul in regim de urgenta este dispus de catre instanta judecatoreasca, aceasta se va pronunta in conditiile art. 100 alin. (4).

Vezi: [Decizia 28/2017](#) care admite recursul in interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curtii de Apel Constanta si, in consecinta, stabileste ca:

In interpretarea si aplicarea unitara a dispozitiilor art. 107 din Codul civil si ale art. 133 alin. (1) coroborate cu art. 70 alin. (3) din Legea nr. 272/2004 privind protectia si promovarea drepturilor copilului, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare, competenta de solutionare, in prima instanta, a cererilor avand ca obiect inlocuirea plasamentului in regim de urgenta cu tutela revine tribunalului.

Sectiunea a 4-a
Supravegherea specializata

Art. 71. - (1) Masura de supraveghere specializata se dispune in conditiile prezentei legi fata de copilul care a savarsit o fapta penala si care nu raspunde penal.

(2) In cazul in care exista acordul parintilor sau al reprezentantului legal, masura supravegherii specializate se dispune de catre comisia pentru protectia copilului, iar, in lipsa acestui acord, de catre instanta judecatoreasca.

Sectiunea a 5-a
Monitorizarea aplicarii masurilor de protectie speciala

Art. 72. - (1) Imprejurarile care au stat la baza stabilirii masurilor de protectie speciala, dispuse de comisia pentru protectia copilului sau de instanta judecatoreasca, trebuie verificate trimestrial de catre directia generala de asistenta sociala si protectia copilului.

(2) In cazul in care imprejurarile prevazute la alin. (1) s-au modificat, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului este obligata sa sesizeze de indata comisia pentru protectia copilului sau, dupa caz, instanta judecatoreasca, in vederea modificarii sau, dupa caz, a incetarii masurii.

(3) Dreptul de sesizare prevazut la alin. (2) il au, de asemenea, parintii sau alt reprezentant legal al copilului, precum si copilul.

Art. 73. - (1) Directia generala de asistenta sociala si protectia copilului sau, dupa caz, organismul privat autorizat are obligatia de a urmari modul in care sunt puse in aplicare masurile de protectie speciala, dezvoltarea si ingrijirea copilului pe perioada aplicarii masurii.

(2) In indeplinirea obligatiei prevazute la alin. (1) directia generala de asistenta sociala si protectia copilului sau, dupa caz, organismul privat autorizat intocmeste, trimestrial sau ori de cate ori apare o situatie care impune acest lucru, rapoarte privitoare la evolutia dezvoltarii fizice, mentale, spirituale, morale sau sociale a copilului si a modului in care acesta este ingrijit.

(3) In situatia in care se constata, pe baza raportului intocmit potrivit alin. (2), necesitatea modificarii sau, dupa caz, a incetarii masurii, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului este obligata sa sesizeze de indata comisia pentru protectia copilului sau, dupa caz, instanta judecatoreasca.

(4) Propunerea de incetare a masurii de protectie si reintegrarea in familie este insotita, in mod obligatoriu, de documente din care sa reiasa participarea parintilor la sedinte de consiliere, astfel incat reintegrarea sa se realizeze in cele mai bune conditii.

Art. 74. - La incetarea masurilor de protectie speciala prin reintegrarea copilului in familia sa, serviciul public de asistenta sociala, organizat la nivelul municipiilor si oraselor, persoanele cu atributii de asistenta sociala din aparatul de specialitate al primarului, precum si directia generala de asistenta sociala si protectia copilului, in cazul sectoarelor municipiului Bucuresti, de la domiciliul sau, dupa caz, de la resedinta parintilor, au obligatia de a urmari evolutia dezvoltarii copilului, precum si modul in care parintii isi exercita drepturile si isi indeplinesc obligatiile cu privire la copil. In acest scop, acestea intocmesc rapoarte lunare pe o perioada de minimum 6 luni.

Art. 75. - Copilul fata de care a fost luata o masura de protectie speciala are dreptul de a mentine relatii cu alte persoane, daca acestea nu au o influenta negativa asupra dezvoltarii sale fizice, mentale, spirituale, morale sau sociale.

Capitolul IV
Protectia copiilor refugiati si protectia copiilor
in caz de conflict armat

Art. 76. - (1) Copiii care solicita obtinerea statutului de refugiat, precum si cei care au obtinut acest statut beneficiaza de protectie si asistenta umanitara corespunzatoare pentru realizarea drepturilor lor.

(2) Copiii prevazuti la alin. (1) beneficiaza de una dintre formele de protectie prevazute de Legea [nr. 122/2006](#) privind azilul in Romania, cu modificarile si completarile ulterioare.

Art. 77. - (1) In situatia in care copilul care solicita statutul de refugiat este neinsotit de catre parinti sau de un alt reprezentant legal, sustinerea intereselor acestuia pe parcursul procedurii de acordare a statutului de refugiat se asigura de catre directia generala de asistenta sociala si protectia copilului in a carei raza administrativ-teritoriala se afla organul teritorial al Ministerului Afacerilor Interne unde urmeaza a fi depusa cererea.

(2) Cererea pentru acordarea statutului de refugiat al copilului aflat in situatia prevazuta la alin. (1) se analizeaza cu prioritate.

(3) In scopul sustinerii adecvate a intereselor copilului prevazut la alin. (1), directia generala de asistenta sociala si protectia copilului desemneaza o persoana cu studii superioare juridice sau de asistenta sociala din cadrul personalului propriu sau al unui organism privat autorizat, care sa sustina drepturile copilului si sa participe, alaturi de acesta, la intreaga procedura de acordare a statutului de refugiat.

(4) In situatia in care se constata ca persoana desemnata de catre directia generala de asistenta sociala si protectia copilului nu isi indeplineste corespunzator obligatia de aparare a intereselor copilului sau dovedeste rea-credinta in indeplinirea acesteia, Inspectoratul General pentru Imigrari poate solicita directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului inlocuirea acestei persoane.

Art. 78. - (1) Pana la solutionarea definitiva si irevocabila a cererii de acordare a statutului de refugiat, cazarea copiilor prevazuti la art. 77 se realizeaza intr-un serviciu de tip rezidential prevazut de prezenta lege, apartinand directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului sau unui organism privat autorizat.

(2) Copiii care au implinit varsta de 16 ani pot fi cazati si in centrele de primire si cazare aflate in subordinea Inspectoratului General pentru Imigrari.

(3) Copiii prevazuti la alin. (1), carora li s-a acordat statutul de refugiat, beneficiaza de protectia speciala a copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea parintilor sai, prevazuta de prezenta lege.

Art. 79. - (1) In situatia in care cererea copilului prevazut la art. 76, de acordare a statutului de refugiat, este respinsa in mod definitiv si irevocabil, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului sesizeaza Inspectoratul General pentru Imigrari si solicita instantei judecatoresti stabilirea plasamentului copilului intr-un serviciu de protectie speciala.

(2) Masura plasamentului dureaza pana la returnarea copilului in tara de resedinta a parintilor ori in tara in care au fost identificati alti membri ai familiei dispusi sa ia copilul.

Art. 80. - (1) Copiii afectati de conflicte armate beneficiaza de protectie si asistenta in conditiile prezentei legi.

(2) In caz de conflicte armate, institutiile statului iau masurile necesare pentru dezvoltarea de mecanisme speciale menite sa asigure monitorizarea masurilor adoptate pentru protejarea drepturilor copilului.

Art. 81. - Niciun copil nu va fi folosit ca spion, calauza sau curier in timpul conflictelor armate.

Art. 82. - (1) In situatia existentei unui conflict armat, Ministerul Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice, in colaborare cu Ministerul Afacerilor Interne, cu Ministerul Apararii Nationale, precum si cu alte institutii cu atributii specifice, are obligatia de a initia si de a implementa strategii si programe, inclusiv la nivel familial si comunitar, pentru a asigura demobilizarea copiilor soldati si, respectiv, pentru a remedia efectele fizice si psihice ale conflictelor asupra copilului si pentru a promova reintegrarea sociala a acestuia.

(2) Organele administratiei publice centrale mentionate la alin. (1), in colaborare cu Agentia Nationala pentru Ocuparea Fortei de Munca si cu Ministerul Educatiei Nationale, vor promova masurile corespunzatoare pentru:

a) educarea in spiritul intelegerii, solidaritatii si pacii, ca un proces general si continuu in prevenirea conflictelor;

b) educarea si pregatirea copiilor demobilizati pentru o viata sociala activa si responsabila.

Art. 83. - (1) In orice judet sau sector al municipiului Bucuresti, presedintele consiliului judetean ori, dupa caz, primarul sectorului municipiului Bucuresti are obligatia de a inainta directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului, in termen de 24 de ore de la initierea unui conflict armat, o lista completa a tuturor copiilor aflati pe teritoriul respectivei unitati administrativ-teritoriale, in vederea monitorizarii situatiei acestora.

(2) Infrastructura avand ca destinatie protectia si promovarea drepturilor copilului nu va fi folosita in scopuri militare.

(3) In cazul actiunilor de evaluare desfasurate in urma unor conflicte armate, copiilor li se va acorda prioritate. Directia generala de asistenta sociala si protectia copilului, in colaborare cu protectia civila, va lua masurile necesare pentru a se asigura supravegherea copiilor care sunt evacuati de catre persoane care isi pot asuma responsabilitatea ocrotirii si sigurantei lor. Ori de cate ori este posibil, membrii aceleiasi familii vor fi cazati impreuna.

Capitolul V

Protectia copilului care a savarsit o fapta penala

si nu raspunde penal

Art. 84. - (1) Pentru copilul care a savarsit o fapta prevazuta de legea penala si care nu raspunde penal, la propunerea directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului in a carei unitate administrativ-teritoriala se afla copilul, se va lua una dintre masurile prevazute la art. 59 lit. a) si c).

(2) In dispunerea uneia dintre masurile prevazute la art. 59 lit. a) si c), comisia pentru protectia copilului, atunci cand exista acordul parintilor sau al altui reprezentant legal al copilului, ori, dupa caz, instanta judecatoreasca, atunci cand acest acord lipseste, va tine seama de:

a) conditiile care au favorizat savarsirea faptei;

b) gradul de pericol social al faptei;

c) mediul in care a crescut si a trait copilul;

d) riscul savarsirii din nou de catre copil a unei fapte prevazute de legea penala;

e) orice alte elemente de natura a caracteriza situatia copilului.

(3) Parintii copilului care savarseste fapte penale si nu raspunde penal au obligatia de a participa la sedintele de consiliere efectuate de catre directia generala de asistenta sociala si protectia copilului, in baza unui program personalizat de consiliere psihologica.

Art. 85. - (1) Masura supravegherii specializate consta in mentinerea copilului in familia sa, sub conditia respectarii de catre acesta a unor obligatii, cum ar fi:

- a) frecventarea cursurilor scolare;
- b) utilizarea unor servicii de ingrijire de zi;
- c) urmarea unor tratamente medicale, consiliere sau psihoterapie;
- d) interzicerea de a frecventa anumite locuri sau de a avea legaturi cu anumite persoane.

(2) In cazul in care mentinerea in familie nu este posibila sau atunci cand copilul nu isi indeplineste obligatiile stabilite prin masura supravegherii specializate, comisia pentru protectia copilului ori, dupa caz, instanta judecatoreasca, dupa distinctiile prevazute la art. 84 alin. (2), poate dispune plasamentul acestuia in familia extinsa ori in cea substitutiva, precum si indeplinirea de catre copil a obligatiilor prevazute la alin. (1).

Art. 86. - In cazul in care fapta prevazuta de legea penala, savarsita de copilul care nu raspunde penal, prezinta un grad ridicat de pericol social, precum si in cazul in care copilul pentru care s-au stabilit masurile prevazute la art. 85 savarseste in continuare fapte penale, comisia pentru protectia copilului sau, dupa caz, instanta judecatoreasca dispune, pe perioada determinata, plasamentul copilului intr-un serviciu de tip rezidential specializat.

Art. 87. - Este interzis sa se dea publicitatii orice date referitoare la savarsirea de fapte penale de catre copilul care nu raspunde penal, inclusiv date privitoare la persoana acestuia.

Art. 88. - (1) Pe toata durata aplicarii masurilor destinate copilului care savarseste fapte penale si nu raspunde penal, vor fi asigurate servicii specializate, pentru a-i asista pe copii in procesul de reintegrare in societate.

(2) Tipurile de servicii specializate prevazute la alin. (1), precum si standardele referitoare la modalitatea de asigurare a acestor servicii se aproba prin hotarare a Guvernului.

(3) Copilul care a savarsit o fapta prevazuta de legea penala si care nu raspunde penal va fi insotit si asistat de catre un psiholog sau asistentul social, desemnat de directia generala de asistenta sociala si protectia copilului in orice etapa a cercetarii penale.

Capitolul VI

Protectia copilului impotriva abuzului, neglijarii, exploatarii si a oricarei forme de violenta

Art. 89. - (1) Copilul are dreptul de a fi protejat impotriva abuzului, neglijarii, exploatarii, traficului, migratiei ilegale, rapirii, violentei, pornografiei prin internet, precum si a oricaror forme de violenta, indiferent de mediul in care acesta se afla: familie, institutii de invatamant, medicale, de protectie, medii de cercetare a infractiunilor si de reabilitare/detentie, internet, mass-media, locuri de munca, medii sportive, comunitate etc.

(2) Orice persoana fizica sau juridica, precum si copilul pot sesiza directia generala de asistenta sociala si protectia copilului din judetul/sectorul de domiciliu sa ia masurile corespunzatoare pentru a-l proteja impotriva oricaror forme de violenta, inclusiv violenta sexuala, vatamare sau de abuz fizic sau mental, de rele tratamente sau de exploatare, de abandon sau neglijenta.

(3) Angajatii institutiilor publice sau private care, prin natura profesiei, intra in contact cu copilul si au suspiciuni asupra unui posibil caz de abuz, neglijare sau rele tratamente au obligatia de a sesiza de urgenta directia generala de asistenta sociala si protectia copilului.

Art. 90. - (1) Parintii copilului sau, dupa caz, alt reprezentant legal al acestuia, autoritatile publice si organismele private au obligatia sa ia toate masurile corespunzatoare pentru a facilita readaptarea fizica si psihologica si reintegrarea sociala a oricarui copil care a fost victima oricarei forme de neglijenta, exploatare sau abuz, de tortura sau pedeapsa ori tratamente crude, inumane sau degradante.

(2) Persoanele mentionate la alin. (1) vor asigura conditiile necesare pentru ca readaptarea si reintegrarea sa favorizeze sanatatea, respectul de sine si demnitatea copilului.

Sectiunea 1

Protectia copilului impotriva exploatarei economice

Art. 91. - (1) Copilul are dreptul de a fi protejat impotriva exploatarei si nu poate fi constrans la o munca sau activitate domestica ori in afara familiei, inclusiv in institutii de invatamant, de protectie speciala, reeducare si detentie sau in domeniul cultural, artistic, sportiv, publicitar si de modeling, ce comporta un risc potential sau care este susceptibila sa ii compromita educatia ori sa ii dauneze sanatatii sau dezvoltarii sale fizice, mentale, spirituale, morale ori sociale.

(2) Este interzisa orice practica prin intermediul careia un copil este dat de unul sau de ambii parinti ori de reprezentantul lui legal, in schimbul unei recompense, unor datorii sau nu, cu scopul exploatarei copilului prin munca.

(3) In situatiile in care copiii de varsta scolara se sustrag procesului de invatamant, desfasurand munci cu nerespectarea legii, unitatile de invatamant sunt obligate sa sesizeze de indata serviciul public de asistenta sociala. In cazul unor asemenea constatari, serviciul public de asistenta sociala impreuna cu inspectoratele scolare judetene si cu celelalte institutii publice competente sunt obligate sa ia masuri in vederea reintegrarii scolare a copilului.

(4) Inspectoratul Muncii, in colaborare cu Ministerul Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice, are obligatia de a promova campanii de constientizare si informare:

a) pentru copii - despre masurile de protectie de care pot beneficia si despre riscurile pe care le implica cazurile de exploatare economica;

b) pentru publicul larg - incluzand educatie parentala si activitati de pregatire pentru categoriile profesionale care lucreaza cu si pentru copii, pentru a-i ajuta sa asigure copiilor o reala protectie impotriva exploatarei economice;

c) pentru angajatori sau potentiali angajatori.

Art. 92. - (1) Prestarea de catre copii a activitatilor remunerate in domeniile cultural, artistic, sportiv, publicitar si de modeling prevazute la art. 91 alin. (1) este conditionata de informarea prealabila a serviciului public de asistenta sociala de la domiciliul copilului.

(2) Conditiiile de munca pentru situatiile prevazute la alin. (1) si modalitatile procedurii de informare prealabila se stabilesc prin hotarare a Guvernului.

Sectiunea a 2-a

Protectia copilului impotriva consumului de droguri

Art. 93. - (1) Copilul are dreptul de a fi protejat impotriva folosirii ilicite de stupefiante si substante psihotrope.

(2) Este interzisa vanzarea de solventi copiilor, fara acordul parintelui ori al altui reprezentant legal.

(3) Agentia Nationala Antidrog, in colaborare cu Ministerul Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice si, dupa caz, cu alte autoritati sau organe de specialitate ale administratiei publice centrale, are obligatia de a lua masurile corespunzatoare pentru:

a) prevenirea folosirii copiilor la productia si traficul ilicit al acestor substante;

b) constientizarea publicului larg si, in mod particular, a copiilor cu privire la aceasta problematica, inclusiv prin intermediul sistemului de invatamant si, dupa caz, prin introducerea acestui subiect in programa scolara;

c) sprijinirea copiilor si familiilor acestora, prin consiliere si indrumare - daca este necesar, de natura confidentiala, dar si prin elaborarea de politici si strategii care sa garanteze recuperarea fizica si psihica si reintegrarea sociala a copiilor dependenti de droguri, inclusiv prin dezvoltarea in acest scop de metode de interventie alternativa la institutiile psihiatrice traditionale;

d) dezvoltarea suplimentara a sistemelor pentru adunarea unor date reale asupra aparitiei consumului de droguri la copii, ca si asupra implicarii acestora in productia si traficul ilicit de droguri; evaluarea permanenta a acestor situatii, a progreselor realizate, a dificultatilor intampinate si, respectiv, a obiectivelor propuse pentru viitor;

e) dezvoltarea unui sistem de informare publica care sa reduca toleranta in ceea ce priveste consumul de droguri si sa ajute la recunoasterea primelor simptome de consum de droguri, mai ales in randul copiilor.

(4) Institutiile prevazute la alin. (3) se vor asigura ca opiniile copiilor sunt luate in considerare la elaborarea strategiilor antidrog.

Sectiunea a 3-a

Protectia copilului impotriva abuzului sau neglijentei

Art. 94. - (1) Prin abuz asupra copilului se intelege orice actiune voluntara a unei persoane care se afla intr-o relatie de raspundere, incredere sau de autoritate fata de acesta, prin care sunt periclitata viata, dezvoltarea fizica, mentala, spirituala, morala sau sociala, integritatea corporala, sanatatea fizica sau psihica a copilului, si se clasifica drept abuz fizic, emotional, psihologic, sexual si economic.

(2) Prin neglijarea copilului se intelege omisiunea, voluntara sau involuntara, a unei persoane care are responsabilitatea cresterii, ingrijirii sau educarii copilului de a lua orice masura pe care o presupune indeplinirea acestei responsabilitati, care pune in pericol viata, dezvoltarea fizica, mentala, spirituala, morala sau sociala, integritatea corporala, sanatatea fizica sau psihica a copilului si poate imbraca mai multe forme: alimentara, vestimentara, neglijarea igienei, neglijarea medicala, neglijarea educationala, neglijarea emotionala sau parasirea copilului/abandonul de familie, care reprezinta cea mai grava forma de neglijare.

Art. 95. - Sunt interzise savarsirea oricarui act de violenta, precum si privarea copilului de drepturile sale de natura sa puna in pericol viata, dezvoltarea fizica, mentala, spirituala, morala sau sociala, integritatea corporala, sanatatea fizica sau psihica a copilului, atat in familie, cat si in institutiile care asigura protectia, ingrijirea si educarea copiilor, in unitati sanitare, unitati de invatamant, precum si in orice alta institutie publica sau privata care furnizeaza servicii sau desfasoara activitati cu copii.

Art. 96. - (1) Orice persoana care, prin natura profesiei sau ocupatiei sale, lucreaza

direct cu un copil si are suspiciuni in legatura cu existenta unei situatii de abuz sau de neglijare a acestuia este obligata sa sesizeze serviciul public de asistenta sociala sau directia generala de asistenta sociala si protectia copilului in a carei raza teritoriala a fost identificat cazul respectiv.

(2) Pentru semnalarea cazurilor de abuz sau de neglijare a copilului, la nivelul fiecarei directii generale de asistenta sociala si protectia copilului se infiinteaza obligatoriu telefonul copilului, al carui numar va fi adus la cunostinta publicului.

Art. 97. - Parintii sau reprezentantii legali au obligatia de a supraveghea copilul si de a lua toate masurile in vederea prevenirii inlesnirii sau practicarii cersetoriei de catre copil.

Art. 98. - In vederea asigurarii respectarii dreptului prevazut la art. 89 alin. (1), directia generala de asistenta sociala si protectia copilului este obligata:

a) sa verifice si sa solutioneze toate sesizarile privind posibilele cazuri de abuz, neglijare, exploatare si orice forma de violenta asupra copilului;

b) sa asigure prestarea serviciilor prevazute la art. 119, specializate pentru nevoile copiilor, victime ale abuzului, neglijarii, exploatarei si oricarei forme de violenta asupra copilului.

Art. 99. - Pentru verificarea sesizarilor privind cazurile de abuz si neglijare a copilului, reprezentantii directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului au drept de acces, in conditiile legii, in sediile persoanelor juridice, precum si la domiciliul persoanelor fizice care au in ingrijire sau asigura protectia unui copil. Pentru efectuarea acestor verificari, organele de politie au obligatia sa sprijine reprezentantii directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului.

Art. 100. - (1) Reprezentantii persoanelor juridice, precum si persoanele fizice care au in ingrijire sau asigura protectia unui copil sunt obligati sa colaboreze cu reprezentantii directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului si sa ofere toate informatiile necesare pentru solutionarea sesizarilor.

(2) In situatia in care, in urma verificarilor efectuate, reprezentantii directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului stabilesc ca exista motive temeinice care sa sustina existenta unei situatii de pericol iminent pentru copil, datorata abuzului si neglijarii, si nu intampina opozitie din partea persoanelor prevazute la alin. (1), directorul directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului instituie masura plasamentului in regim de urgenta. Prevederile art. 62-64, art. 68 alin. (5) si ale art. 70 se aplica in mod corespunzator.

(3) In situatia in care persoanele prevazute la alin. (1) refuza sau impiedica in orice mod efectuarea verificarilor de catre reprezentantii directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului, iar acestia stabilesc ca exista motive temeinice care sa sustina existenta unei situatii de pericol iminent pentru copil, datorata abuzului si neglijarii, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului sesizeaza instanta judecatoreasca, solicitand emiterea unei ordonante presedintiale de plasare a copilului in regim de urgenta la o persoana, la o familie, la un asistent maternal sau intr-un serviciu de tip rezidential, licentiat in conditiile legii. Prevederile art. 62-64 si ale art. 68 alin. (5) se aplica in mod corespunzator.

(4) In termen de 5 zile de la data executarii ordonantei presedintiale prin care s-a dispus plasamentul in regim de urgenta, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului sesizeaza instanta judecatoreasca pentru a decide cu privire la: inlocuirea plasamentului in regim de urgenta cu masura plasamentului, decaderea din exercitiul drepturilor parintesti, precum si cu privire la exercitarea drepturilor parintesti. Instanta se pronunta si cu privire la obligarea parintilor copilului de a se prezenta la sedinte de consiliere.

Art. 101. - (1) In cadrul procesului prevazut la art. 100 alin. (3) si (4), se poate administra, din oficiu, ca proba, declaratia scrisa a copilului referitoare la abuzul, neglijarea, exploatarea si orice forma de violenta asupra copilului la care a fost supus. Declaratia copilului poate fi inregistrata, potrivit legii, prin mijloace tehnice audio-video. Inregistrarea se realizeaza in mod obligatoriu cu asistenta unui psiholog.

(2) Acordul copilului este obligatoriu pentru realizarea inregistrarii declaratiei sale.

(3) Daca instanta judecatoreasca apreciaza necesar, aceasta il poate chema pe copil in fata ei, pentru a-l audia. Audierea are loc numai in camera de consiliu, in prezenta unui

psiholog si numai dupa o prealabila pregatire a copilului in acest sens.

Art. 102. - In cazul in care abuzul, neglijarea, exploatarea si orice forma de violenta asupra copilului a fost savarsita de catre persoane care, in baza unui raport juridic de munca sau de alta natura, asigurau protectia, cresterea, ingrijirea sau educatia copilului, angajatorii au obligatia sa sesizeze de indata organele de urmarire penala si sa dispuna indepartarea persoanei respective de copiii aflati in grija sa.

Art. 103. - In institutiile publice sau private, precum si in serviciile de tip rezidential, publice sau private, care asigura protectia, cresterea, ingrijirea sau educarea copiilor, este interzisa angajarea persoanei impotriva careia a fost pronuntata o hotarare judecatoreasca definitiva pentru savarsirea, cu intentie, a unei infractiuni.

Sectiunea a 4-a

Protectia copilului cu parinti plecati la munca in strainatate

Art. 104. - (1) Parintele care exercita singur autoritatea parinteasca sau la care locuieste copilul, care urmeaza sa plece la munca in strainatate, are obligatia de a notifica aceasta intentie serviciului public de asistenta sociala de la domiciliu, cu minimum 40 de zile inainte de a parasii tara.

(2) Notificarea va contine, in mod obligatoriu, desemnarea persoanei care se ocupa de intretinerea copilului pe perioada absentei parintilor sau tutorelui, dupa caz.

(3) Confirmarea persoanei in intretinerea careia va ramane copilul se efectueaza de catre instanta de tutela, in conformitate cu prevederile prezentei legi.

(4) Dispozitiile prezentului articol sunt aplicabile si tutorelui, precum si in cazul in care ambii parinti urmeaza sa plece la munca intr-un alt stat.

Art. 105. - (1) Persoana desemnata conform art. 104 alin. (2) trebuie sa faca parte din familia extinsa, sa aiba minimum 18 ani si sa indeplineasca conditiile materiale si garantiile morale necesare cresterii si ingrijirii unui copil.

(2) Serviciile publice de asistenta sociala organizate la nivelul municipiilor, oraselor, comunelor asigura persoanelor desemnate consiliere si informare cu privire la raspunderea pentru cresterea si asigurarea dezvoltarii copilului pe o perioada de 6 luni.

(3) Instanta va dispune delegarea temporara a autoritatii parintesti cu privire la persoana copilului, pe durata lipsei parintilor, dar nu mai mult de un an, catre persoana desemnata potrivit art. 104 alin. (3).

(4) Acordul persoanei careia urmeaza sa-i fie delegata autoritatea parinteasca se exprima de catre aceasta personal, in fata instantei.

(5) La cerere se ataseaza acte din care sa rezulte indeplinirea conditiilor prevazute la alin. (1).

(6) Cererea se solutioneaza in procedura necontencioasa, potrivit [Codului](#) de procedura civila. Solutionarea cererii de delegare a drepturilor si indatoririlor parintesti se face in termen de 3 zile de la depunerea acesteia.

(7) Hotararea va cuprinde mentionarea expresa a drepturilor si indatoririlor care se deleaga si perioada pentru care are loc delegarea.

(8) Pentru situatia prevazuta la alin. (2), dupa ce instanta hotaraste delegarea drepturilor parintesti, persoana in sarcina careia cad ingrijirea si cresterea copilului trebuie sa urmeze, obligatoriu, un program de consiliere, pentru a preveni situatii de conflict, neadaptare sau neglijenta in relatia cu minorul.

(9) Instanta de judecata va comunica o copie a hotararii de delegare primarului de la domiciliul parintilor sau tutorelui, precum si primarului de la domiciliul persoanei careia i se acorda delegarea autoritatii parintesti.

Art. 106. - Autoritatile administratiei publice locale, prin intermediul serviciilor de asistenta sociala, pot initia, in limita prevederilor bugetului de stat sau ale bugetelor locale si in limita bugetelor de venituri si cheltuieli prevazute cu aceasta destinatie, campanii de informare a parintilor, in vederea:

a) constientizarii de catre parinti a riscurilor asumate prin plecarea lor la munca in strainatate;

b) informarii parintilor cu privire la obligatiile ce le revin in situatia in care intentioneaza sa plece in strainatate.

Art. 107. - Procedura de monitorizare a modului de crestere si ingrijire a copilului cu parinti plecati la munca in strainatate, precum si serviciile de care acestia pot beneficia se stabilesc prin hotarare a Guvernului, la propunerea Ministerului Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice, in colaborare cu Ministerul Dezvoltarii Regionale si Administratiei Publice.

Art. 108. - Serviciul public de asistenta sociala si centrul judetean de resurse si asistenta educationala au obligatia de a dezvolta servicii de consiliere specializata destinate copilului care a revenit in tara, dupa o perioada de sedere in strainatate alaturi de parinti mai mare de un an.

Sectiunea a 5-a
**Protectia copilului impotriva rapirii sau
oricaror forme de traficare**

Art. 109. - (1) Ministerul Afacerilor Interne si Ministerul Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice, in colaborare cu Ministerul Educatiei Nationale, vor efectua demersurile necesare pentru adoptarea tuturor masurilor legislative, administrative si educative destinate asigurarii protectiei efective impotriva oricaror forme de trafic intern sau international al copiilor, in orice scop sau sub orice forma, inclusiv de catre propriii parinti.

(2) In acest scop, autoritatile publice mentionate la alin. (1) au responsabilitatea elaborarii unei strategii la nivel national pentru prevenirea si combaterea acestui fenomen, inclusiv a unui mecanism intern de coordonare si monitorizare a activitatilor intreprinse.

Sectiunea a 6-a
Protectia copilului impotriva altor forme de exploatare

Art. 110. - (1) Copilul are dreptul la protectie impotriva oricarei forme de exploatare.

(2) Institutiile si autoritatile publice, potrivit atributiilor lor, adopta reglementari specifice si aplica masuri corespunzatoare pentru prevenirea, intre altele:

- a) transferului ilicit si a nereturnarii copilului;
- b) incheierii adoptiilor, nationale ori internationale, in alte scopuri decat interesul superior al copilului;
- c) exploatarei sexuale si a violentei sexuale;
- d) rapirii si traficarii de copii in orice scop si sub orice forma;
- e) implicarii copiilor in conflicte armate;
- f) dezvoltarii fortate a talentelor copiilor in dauna dezvoltarii lor armonioase, fizice si mentale;

- g) exploatarei copilului de catre mass-media;
- h) exploatarei copilului in cadrul unor cercetari ori experimente stiintifice.

Capitolul VII
Instituti si servicii cu atributii in protectia copilului

Sectiunea 1
Instituti la nivel central

Art. 111. - Monitorizarea respectarii principiilor si drepturilor stabilite de prezenta lege si de Conventia Organizatiei Natiunilor Unite cu privire la drepturile copilului, ratificata prin Legea [nr. 18/1990](#), republicata, cu modificarile ulterioare, precum si coordonarea si controlul activitatii de protectie si promovare a drepturilor copilului se realizeaza de catre Ministerul Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice.

Art. 112. - Apararea drepturilor si libertatilor copilului in raporturile acestuia cu autoritatile publice cu scopul de a promova si de a imbunatati conditia copilului se realizeaza si prin institutia Avocatul Poporului.

Sectiunea a 2-a
Instituti si servicii la nivel local

Art. 113. - Autoritatile administratiei publice locale au obligatia sa garanteze si sa promoveze respectarea drepturilor copiilor din unitatile administrativ-teritoriale, asigurand prevenirea separarii copilului de parintii sai, precum si protectia speciala a copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ingrijirea parintilor sai.

Art. 114. - (1) Autoritatile administratiei publice locale au obligatia de a implica colectivitatea locala in procesul de identificare a nevoilor comunitatii si de solutionare la nivel local a problemelor sociale care privesc copiii.

(2) In acest scop pot fi create structuri comunitare consultative cuprinzand, dar fara a se limita, oameni de afaceri locali, preoti, cadre didactice, medici, consilieri locali, politisti. Rolul acestor structuri este atat de solutionare a unor cazuri concrete, cat si de a raspunde nevoilor globale ale respectivei colectivitati.

(3) Mandatul structurilor comunitare consultative se stabileste prin acte emise de catre autoritatile administratiei publice locale.

(4) Pentru a-si indeplini rolul pentru care au fost create, structurile comunitare consultative vor beneficia de programe de formare in domeniul asistentei sociale si protectiei copilului.

Art. 115. - (1) In subordinea consiliului judetean si, respectiv, a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti functioneaza comisia pentru protectia copilului, ca organ de specialitate al acestora, fara personalitate juridica, avand urmatoarele atributii principale:

- a) stabilirea incadrarii in grad de handicap si orientarea scolara a copilului;

Vezi: [Decizia 1/2017](#)

b) pronuntarea, in conditiile prezentei legi, cu privire la propunerile referitoare la stabilirea unei masuri de protectie speciala a copilului;

c) solutionarea cererilor privind eliberarea atestatului de asistent maternal;

d) alte atributii prevazute de lege.

(2) Organizarea si metodologia de functionare a comisiei pentru protectia copilului se reglementeaza prin hotarare a Guvernului*).

*) A se vedea Hotararea Guvernului [nr. 1.437/2004](#) privind organizarea si metodologia de functionare a comisiei pentru protectia copilului, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 872 din 24 septembrie 2004.

(3) Presedintele, vicepresedintele si membrii comisiilor pentru protectia copilului, precum si secretarul acestora, constituite potrivit legii, au dreptul la o indemnizatie de sedinta echivalenta cu 1% din indemnizatia presedintelui consiliului judetean, respectiv a primarului de sector.

(4) Indemnizatia se suporta din bugetul judetului, respectiv al sectorului municipiului Bucuresti, in limita creditelor bugetare aprobate cu aceasta destinatie si cu incadrarea in limita maxima a cheltuielilor de personal, stabilita prin lege.

Art. 116. - (1) Serviciul public specializat pentru protectia copilului, existent in subordinea consiliilor judetene si a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, precum si serviciul public de asistenta sociala de la nivelul judetelor si sectoarelor municipiului Bucuresti se reorganizeaza ca directie generala de asistenta sociala si protectia copilului.

(2) Directia generala de asistenta sociala si protectia copilului este institutie publica cu personalitate juridica, infiintata in subordinea consiliului judetean, respectiv a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, care preia, in mod corespunzator, functiile serviciului public de asistenta sociala de la nivelul judetului si, respectiv, atributiile serviciului public de asistenta sociala de la nivelul sectoarelor municipiului Bucuresti.

(3) Institutia prevazuta la alin. (2) exercita in domeniul protectiei drepturilor copilului atributiile prevazute de prezenta lege, precum si de alte acte normative in vigoare.

(4) Structura organizatorica, numarul de personal si finantarea directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului se aproba prin hotarare a consiliului judetean, respectiv a consiliului local al sectorului municipiului Bucuresti, care o infiinteaza, astfel incat sa asigure indeplinirea in mod corespunzator a atributiilor ce ii revin, precum si realizarea deplina si exercitarea efectiva a drepturilor copilului.

(5) Atributiile si regulamentul-cadru de organizare si functionare ale directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului se aproba prin hotarare a Guvernului*), la propunerea Ministerului Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice.

*) A se vedea Hotararea Guvernului [nr. 1.434/2004](#) privind atributiile si Regulamentul-cadru de organizare si functionare ale Directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului, republicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 547 din 21 iulie 2008, cu modificarile si completarile ulterioare.

Art. 117. - Directia generala de asistenta sociala si protectia copilului exercita, in domeniul protectiei si promovarii drepturilor copilului, urmatoarele atributii principale:

a) coordoneaza activitatile de asistenta sociala si de protectie a familiei si a drepturilor copilului la nivelul judetului, respectiv al sectorului municipiului Bucuresti;

b) coordoneaza, la nivel judetean, activitatile si masurile de implementare a obiectivelor strategiei judetene in domeniul protectiei si promovarii drepturilor copilului;

c) asigura indrumarea metodologica a activitatilor serviciilor publice de asistenta

sociala;

d) asigura, la nivel judetean, aplicarea unitara a prevederilor legislatiei din domeniul protectiei si promovarii drepturilor copilului;

e) monitorizeaza si analizeaza respectarea drepturilor copilului la nivelul judetului/sectorului si propune masuri pentru situatiile in care acestea sunt incalcate;

f) monitorizeaza activitatea autorizata conform art. 92 prestata de copii in domeniile cultural, artistic, sportiv, publicitar si de modeling, in raza sa de competenta teritoriala;

g) solicita informatii si documente, in conditiile legii, de la orice persoana juridica publica sau privata, ori de la persoane fizice implicate in sfera sa de competenta, acestea avand obligatia de a le pune la dispozitie in termen de 15 zile calendaristice de la data solicitarii.

Art. 118. - (1) Serviciile publice de asistenta sociala organizate la nivelul municipiilor si oraselor, precum si persoanele cu atributii de asistenta sociala din aparatul propriu al consiliilor locale comunale indeplinesc in domeniul protectiei copilului urmatoarele atributii:

a) monitorizeaza si analizeaza situatia copiilor din unitatea administrativ-teritoriala, precum si modul de respectare a drepturilor copiilor, asigurand centralizarea si sintetizarea datelor si informatiilor relevante, in baza unei fise de monitorizare aprobate prin ordin al ministrului muncii, familiei, protectiei sociale si persoanelor varstnice;

b) realizeaza activitatea de prevenire a separarii copilului de familia sa;

c) identifica si evalueaza situatiile care impun acordarea de servicii si/sau prestatii pentru prevenirea separarii copilului de familia sa;

d) elaboreaza documentatia necesara pentru acordarea serviciilor si/sau prestatiilor si acorda aceste servicii si/sau prestatii, in conditiile legii;

e) asigura consilierea si informarea familiilor cu copii in intretinere asupra drepturilor si obligatiilor acestora, asupra drepturilor copilului si asupra serviciilor disponibile pe plan local;

f) asigura si urmaresc aplicarea masurilor de prevenire si combatere a consumului de alcool si droguri, de prevenire si combatere a violentei in familie, precum si a comportamentului delincvent;

g) viziteaza, periodic, la domiciliu, familiile si copiii care beneficiaza de servicii si prestatii si urmaresc modul de utilizare a prestatiilor, precum si familiile care au in ingrijire copii cu parinti plecati la munca in strainatate;

h) inainteaza propuneri primarului, in cazul in care este necesara luarea unei masuri de protectie speciala, in conditiile legii;

i) urmaresc evolutia dezvoltarii copilului si modul in care parintii acestuia isi exercita drepturile si isi indeplinesc obligatiile cu privire la copilul care a beneficiat de o masura de protectie speciala si a fost reintegrat in familia sa;

j) colaboreaza cu directia generala de asistenta sociala si protectia copilului in domeniul protectiei copilului si transmit acesteia toate datele si informatiile solicitate din acest domeniu;

k) urmaresc punerea in aplicare a hotararilor comisiei pentru protectia copilului/instantei de tutela referitoare la prestarea actiunilor sau lucrarilor de interes local, prevazute la art. 67 alin. (2).

(2) La nivelul sectoarelor municipiului Bucuresti, atributiile prevazute la alin. (1) sunt exercitate de directia generala de asistenta sociala si protectia copilului.

(3) Metodologia de lucru privind colaborarea dintre directiile generale de asistenta sociala si protectia copilului si serviciile publice de asistenta sociala, precum si modelul standard al documentelor elaborate de catre acestea se aproba prin hotarare a Guvernului, la propunerea Ministerului Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice, in colaborare cu Ministerul Dezvoltarii Regionale si Administratiei Publice.

Art. 119. - (1) Pentru prevenirea separarii copilului de parintii sai, precum si pentru realizarea protectiei speciale a copilului separat, temporar sau definitiv, de parintii sai, se organizeaza si functioneaza urmatoarele tipuri de servicii:

- a) servicii de zi;
- b) servicii de tip familial;
- c) servicii de tip rezidential.

(2) Regulamentul-cadru pentru organizarea si functionarea serviciilor prevazute la alin. (1) se aproba prin hotarare a Guvernului**).

****)** A se vedea Hotararea Guvernului [nr. 1.438/2004](#) pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare si functionare a serviciilor de prevenire a separarii copilului de familia sa, precum si a celor de protectie speciala a copilului lipsit temporar sau definitiv de ocrotirea parintilor sai, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 872 din 24 septembrie 2004.

Art. 120. - (1) Serviciile de zi sunt acele servicii prin care se asigura mentinerea, refacerea si dezvoltarea capacitatilor copilului si ale parintilor sai, pentru depasirea situatiilor care ar putea determina separarea copilului de familia sa.

(2) Accesul la aceste servicii se realizeaza in baza planului de servicii sau, dupa caz, a planului individualizat de protectie, in conditiile prezentei legi.

Art. 121. - Serviciile de tip familial sunt acele servicii prin care se asigura, la domiciliul unei persoane fizice sau familii, cresterea si ingrijirea copilului separat, temporar sau definitiv, de parintii sai, ca urmare a stabilirii in conditiile prezentei legi a masurii plasamentului.

Art. 122. - (1) Pot primi copii in plasament familiile si persoanele care au varsta de minimum 18 ani, au capacitate deplina de exercitiu, domiciliul in Romania si care prezinta garantii morale si conditii materiale necesare cresterii si ingrijirii copilului separat, temporar sau definitiv, de parintii sai.

(2) La stabilirea masurii de plasament la familii si persoane, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului realizeaza demersuri pentru identificarea membrilor familiei extinse alaturi de care copilul s-a bucurat de viata de familie, in vederea consultarii si implicarii lor in stabilirea/revizuirea obiectivelor planului individualizat de protectie.

(3) Activitatea persoanei atestate ca asistent maternal, in conditiile legii, se desfasoara in baza unui contract cu caracter special, aferent protectiei copilului, incheiat cu directia sau cu un organism privat acreditat, care are urmatoarele elemente caracteristice:

- a) activitatea de crestere, ingrijire si educare a copiilor aflati in plasament se desfasoara la domiciliu;
- b) programul de lucru este impus de nevoile copiilor;
- c) planificarea timpului liber se face in functie de programul familiei si al copiilor aflati in plasament;
- d) in perioada efectuarii concediului legal de odihna asigura continuitatea activitatii desfasurate, cu exceptia cazului in care separarea, in aceasta perioada, de copilul aflat in plasament in familia sa este autorizata de directie.

(4) Contractul individual de munca se incheie la data emiterii dispozitiei directorului de stabilire a masurii plasamentului in regim de urgenta sau a hotararii comisiei pentru protectia copilului/instantei cu privire la stabilirea masurii plasamentului.

"(5) Conditii de obtinere a atestatului, procedurile de atestare si statutul asistentului maternal se aproba prin hotarare a Guvernului, la propunerea Ministerului Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice prin Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului si Adoptie."

Completat de art.I pct.1 din [OUG 65/2014](#)

Art. 123. - (1) Serviciile de tip rezidential sunt acele servicii prin care se asigura protectia, cresterea si ingrijirea copilului separat, temporar sau definitiv, de parintii sai, ca urmare a stabilirii in conditiile prezentei legi a masurii plasamentului.

(2) Din categoria serviciilor de tip rezidential fac parte toate serviciile care asigura gazduire pe o perioada mai mare de 24 de ore.

(3) Sunt considerate servicii de tip rezidential si centrele maternale.

(4) Serviciile de tip rezidential care apartin autoritatilor administratiei publice se organizeaza numai in structura directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului, in regim de componente functionale ale acestora, fara personalitate juridica.

(5) Serviciile de tip rezidential se organizeaza pe model familial si pot avea caracter specializat in functie de nevoile copiilor plasati.

Art. 124. - (1) Pentru asigurarea prevenirii separarii copilului de parintii lui, consiliile locale ale municipiilor, oraselor, comunelor si sectoarelor municipiului Bucuresti au obligatia sa organizeze, in mod autonom sau prin asociere, servicii de zi, potrivit nevoilor identificate in comunitatea respectiva.

(2) In situatia in care consiliul local nu identifica resurse financiare si umane suficiente pentru a organiza serviciile prevazute la alin. (1), la cererea acestuia, consiliul judetean va asigura finantarea necesara infiintarii acestor servicii. Consiliul local asigura finantarea cu pana la 50% a cheltuielilor de functionare a acestor servicii, cota-parte si cuantumul total al acestor cheltuieli fiind stabilite anual prin hotarare a consiliului judetean.

Art. 125. - Pentru asigurarea protectiei speciale a copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea parintilor sai, consiliul judetean si, respectiv, consiliul local al sectorului municipiului Bucuresti au obligatia sa organizeze, in mod autonom sau prin asociere, servicii de tip familial si de tip rezidential, potrivit nevoilor identificate la nivelul unitatii lor administrativ-teritoriale. In functie de nevoile evaluate ale copiilor plasati, consiliul judetean poate organiza si dezvolta si servicii de zi.

Capitolul VIII Organisme private

Art. 126. - (1) Organismele private care pot desfasura activitati in domeniul protectiei drepturilor copilului si al protectiei speciale a acestuia sunt persoane juridice de drept privat, fara scop patrimonial, constituite si acreditate in conditiile legii.

(2) In desfasurarea activitatilor prevazute la alin. (1), organismele private acreditate se supun regimului de drept public prevazut de prezenta lege, precum si de reglementarile prin care aceasta este pusa in executare.

(3) Organismele private care organizeaza si dezvolta servicii de prevenire a separarii copilului de familia sa, precum si servicii de protectie speciala a copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea parintilor sai au obligatia de a notifica directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului data inceperii functionarii efective a acestora si de a permite accesul specialistilor directiei in spatiile in care se furnizeaza serviciile.

(4) Organismele private acreditate pot incheia conventii de colaborare cu directiile generale de asistenta sociala si protectia copilului si/sau cu serviciile publice de asistenta sociala sau pot contracta servicii destinate prevenirii separarii copilului de parintii sai, precum si protectiei speciale a copilului separat, temporar sau definitiv, de parintii sai, in conditiile legii.

Capitolul IX Finantarea sistemului de protectie a copilului

Art. 127. - (1) Prevenirea separarii copilului de familia sa, precum si protectia speciala a copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea parintilor sai se finanteaza din urmatoarele surse:

a) bugetul de stat - in limita sumelor defalcate din unele venituri ale bugetului de stat aprobate cu aceasta destinatie prin legile bugetare anuale, repartizate pe judete, potrivit propunerilor formulate de Ministerul Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice, pe baza standardelor de cost pentru serviciile sociale, aprobate prin hotarare a Guvernului;

b) bugetul judetului, respectiv al sectorului municipiului Bucuresti - in completarea cuantumului prevazut la lit. a), pentru acoperirea cheltuielilor de organizare si functionare a serviciilor, din venituri proprii sau din sume defalcate din unele venituri ale bugetului de stat pentru echilibrarea bugetelor locale;

c) bugetul local al comunelor, oraselor si municipiilor;

d) donatii, sponsorizari si alte forme private de contributii banesti, permise de lege.

(2) Ministerul Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice poate finanta programe de interes national pentru protectia si promovarea drepturilor copilului, din fonduri alocate de la bugetul de stat cu aceasta destinatie, din fonduri externe rambursabile si nerambursabile, precum si din alte surse, in conditiile legii.

Art. 128. - (1) Pentru fiecare copil fata de care s-a luat masura plasamentului se acorda o alocatie lunara de plasament, raportata la indicatorul social de referinta, in cuantum de 0,194 ISR. De aceasta alocatie beneficiaza si copilul pentru care a fost instituita tutela, in conditiile legii.

(2) Alocatia se plateste persoanei sau reprezentantului familiei care a luat in plasament copilul sau tutorelui.

Art. 128. - (1) Pentru fiecare copil fata de care s-a luat masura plasamentului la o familie, persoana, asistent maternal, intr-un serviciu de tip rezidential al unui organism privat acreditat sau s-a instituit tutela, in conditiile legii, se acorda o alocatie lunara de plasament, raportata la indicatorul social de referinta, in cuantum de 1,20 ISR.

(2) Alocatia prevazuta la alin. (1) se plateste persoanei, asistentului maternal, reprezentantului familiei, al organismului privat acreditat care a luat in plasament copilul sau tutorelui si este destinata asigurarii drepturilor prevazute la art. 129 alin. (1)."

Modificat de art.I pct.2 din [OUG 65/2014](#)

NOTA ETO: - Nivelul alocatiei de plasament prevazute la art. 128 alin. (1) din [Legea nr. 272/2004](#), republicata, astfel cum a fost modificat prin prezenta ordonanta de urgenta, se acorda incepand cu drepturile aferente lunii decembrie 2014.

Reglementat prin art.III din [OUG 65/2014](#)

(3) Alocatia de plasament se suporta de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice.

(4) Pentru copiii pentru care s-a stabilit masura plasamentului sau s-a instituit tutela, stabilirea dreptului la alocatie prevazuta la alin. (1) se face incepand cu luna urmatoare celei in care a fost emisa dispozitia conducatorului directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului sau hotararea comisiei pentru protectia copilului sau a instantei de judecata, dupa caz.

(5) Procedura de stabilire si de plata a alocatiei prevazute la alin. (1) se stabileste prin ordin al ministrului muncii, familiei, protectiei sociale si persoanelor varstnice.

"(6) In vederea urmaririi modului de utilizare a alocatiei prevazute la alin. (1), directiile generale de asistenta sociala si protectia copilului sau, dupa caz, organismele private autorizate transmit rapoartele prevazute la art. 73 alin. (2) si agentiei pentru plati si inspectie sociala a judetului, respectiv a municipiului Bucuresti."

Completat de art.I pct.3 din [OUG 65/2014](#)

Vezi: Procedura de stabilire si plata a alocatiei lunare de plasament din [OAP 1733/2015](#)

Art. 129. - (1) Copiii si tinerii pentru care s-a stabilit o masura de protectie speciala, precum si mamele protejate in centre maternale au dreptul la hrana, imbracaminte, incaltaminte, materiale igienico-sanitare, rechizite/manuale, jucarii, transport, materiale cultural-sportive, precum si sume de bani pentru nevoi personale.

(2) Necesarul de imbracaminte, incaltaminte, materiale igienico-sanitare, rechizite/manuale, jucarii, materiale cultural-sportive se stabileste in functie de varsta si nevoile copilului, prin hotarare a consiliului judetean, respectiv a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti sau, dupa caz, a organului de conducere al organismului privat acreditat.

(3) In cazul copiilor cu handicap, infectati cu HIV sau bolnavi de SIDA, cuantumul sumelor necesare acordarii drepturilor prevazute la alin. (1) se majoreaza cu 50% in raport cu sumele acordate.

(4) Copiii si tinerii pentru care s-a stabilit o masura de protectie speciala, precum si mamele protejate in centre maternale au dreptul, la iesirea din sistemul de protectie speciala, la o indemnizatie care se acorda o singura data, egala cu valoarea salariului de baza minim brut pe tara, garantat in plata, stabilit potrivit legii.

(5) Cuantumul drepturilor prevazute la alin. (1) pentru copiii din serviciile publice destinate prevenirii separarii copilului de parintii sai si protectiei speciale a copilului separat, temporar sau definitiv, de parintii sai se stabileste prin hotarare a Guvernului si se indexeaza, periodic, cu rata inflatiei.

"(4) Copiii si tinerii pentru care s-a stabilit o masura de protectie speciala, precum si mamele protejate in centre maternale au dreptul, la iesirea din sistemul de protectie speciala, la o indemnizatie care se acorda o singura data, egala cu valoarea salariului de baza minim brut pe tara, garantat in plata, stabilit potrivit legii. Indemnizatia se acorda, la iesirea din sistemul de protectie speciala, si copiilor pentru care s-a pronuntat o hotarare definitiva de incuviintare a adoptiei.

(5) Cuantumul limitelor minime de cheltuieli aferente drepturilor prevazute la alin. (1), respectiv dreptul la imbracaminte, incaltaminte, materiale igienico-sanitare, rechizite/manuale, jucarii, transport, materiale cultural-sportive, precum si sumele de bani pentru nevoi personale, pentru copiii si tinerii pentru care s-a stabilit o masura de protectie speciala intr-un serviciu public de tip rezidential, precum si pentru mamele protejate in centre maternale se stabilesc prin hotarare a Guvernului."

Modificat de art.I pct.4 din [OUG 65/2014](#)

"(6) Cuantumul alocatiei de hrana pentru copiii din serviciile de zi publice si pentru copiii si tinerii pentru care s-a stabilit o masura de protectie speciala intr-un serviciu public de tip rezidential, precum si pentru mamele protejate in centre maternale se stabileste prin hotarare a Guvernului. Cuantumul alocatiei de hrana pentru copiii din serviciile de zi este aplicabil si copiilor din crese si alte unitati de educatie timpurie.

Completat de art.I pct.5 din [OUG 65/2014](#)

(7) Cuantumul limitelor minime de cheltuieli stabilite in conditiile alin. (5) si cuantumul alocatiei de hrana stabilit in conditiile alin. (6) sunt aplicabile si in cazul copiilor si tinerilor cu cerinte educationale speciale, scolarizati in unitatile de invatamant special sau de masa, inclusiv celor scolarizati in alt judet decat cel de domiciliu, in conformitate cu prevederile [art. 51](#) alin. (2) din Legea educatiei nationale nr. 1/2011, cu modificarile si completarile ulterioare.

Completat de art.I pct.5 din OUG 65/2014

(8) Alocatia de hrana pentru copiii din serviciile de zi organizate de organismele private acreditate se stabileste cel putin la acelasi nivel cu cel prevazut pentru copiii din serviciile de zi publice.

Completat de art.I pct.5 din OUG 65/2014

(9) In limita bugetelor aprobate, consiliile judetene, consiliile locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti sau, dupa caz, consiliile locale ale municipiilor, oraselor si comunelor pot aproba, prin hotarare, la propunerea directiilor generale de asistenta sociala si protectia copilului, respectiv a serviciilor publice de asistenta sociala, un cuantum mai mare al limitelor minime de cheltuieli, respectiv al cuantumului alocatiei de hrana aferente drepturilor stabilite conform prevederilor alin. (5) si (6)."

Completat de art.I pct.5 din OUG 65/2014

Art. 130. - (1) Primarii acorda prestatii financiare exceptionale, in situatia in care familia care ingrijeste copilul se confrunta temporar cu probleme financiare determinate de o situatie exceptionala si care pune in pericol dezvoltarea armonioasa a copilului.

(2) Prestatiile exceptionale se acorda cu prioritate copiilor ale caror familii nu au posibilitatea sau capacitatea de a acorda copilului ingrijirea corespunzatoare ori ca urmare a necesitatii suportarii unor cheltuieli particulare destinate mentinerii legaturii copilului cu familia sa.

(3) In functie de fiecare caz in parte, primarul decide, prin dispozitie, cu privire la acordarea prestatiei financiare exceptionale si cuantumul acesteia.

Art. 131. - Cuantumul maxim, precum si conditiile de acordare a prestatiilor financiare exceptionale se stabilesc prin hotarare a consiliului local.

Art. 132. - Prestatiile financiare exceptionale pot fi acordate si sub forma de prestatii in natura, pe baza dispozitiei primarului, constand, in principal, in alimente, imbracaminte, manuale si rechizite sau echipamente scolare, suportarea cheltuielilor legate de transport, procurarea de proteze, medicamente si alte accesorii medicale.

Capitolul X

Reguli speciale de procedura

Art. 133. - (1) Cauzele prevazute de prezenta lege privind stabilirea masurilor de protectie speciala sunt de competenta tribunalului de la domiciliul copilului.

(2) Daca domiciliul copilului nu este cunoscut, competenta revine tribunalului in a carui circumscriptie teritoriala a fost gasit copilul.

Art. 134. - (1) Cauzele prevazute la art. 133 se solutioneaza in regim de urgenta, cu citarea reprezentantului legal al copilului, a directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului si cu participarea obligatorie a procurorului.

(2) Audierea copilului care a implinit varsta de 10 ani este obligatorie si se face cu respectarea prevederilor art. 29, cu exceptia cauzelor care privesc stabilirea unei masuri de protectie speciala pentru copilul abuzat, neglijat, exploatat si supus oricarei forme de violenta asupra copilului; in acest caz, audierea copilului se face cu respectarea prevederilor art. 101 alin. (3).

(3) Termenele de judecata nu pot fi mai mari de 10 zile.

(4) Partile sunt legal citate daca citatia le-a fost inmanata cel putin cu o zi inaintea judecarii.

(5) Ordonanta presedintiala de plasare a copilului in regim de urgenta la o persoana, familie, la un asistent maternal sau intr-un serviciu de tip rezidential, licentiat in conditiile legii, este data in aceeasi zi, instanta pronuntandu-se asupra masurii solicitate pe baza cererii si actelor depuse, fara concluziile partilor.

Art. 135. - (1) Hotararile prin care se solutioneaza fondul cauzei se pronunta in ziua

in care au luat sfarsit dezbaterile.

(2) In situatii deosebite, pronuntarea poate fi amanata cel mult doua zile.

Art. 136. - (1) Hotararea instantei de fond este executorie si definitiva.

(2) Hotararea se redacteaza si se comunica partilor in termen de cel mult 10 zile de la pronuntare.

Art. 137. - Termenul de recurs este de 10 zile de la data comunicarii hotararii.

Art. 138. - Dispozitiile prezentei legi referitoare la procedura de solutionare a cauzelor privind stabilirea masurilor de protectie speciala se completeaza in mod corespunzator cu prevederile Codului de procedura civila.

Art. 139. - In toate cauzele care privesc aplicarea prezentei legi, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului de la domiciliul copilului sau in a carei raza administrativ-teritoriala a fost gasit copilul intocmeste si prezinta instantei raportul referitor la copil, care va cuprinde date privind:

- a) personalitatea, starea fizica si mentala a copilului;
- b) antecedentele sociomedicale si educationale ale copilului;
- c) conditiile in care copilul a fost crescut si in care a trait;
- d) propuneri privind persoana, familia sau serviciul de tip rezidential in care ar putea fi plasat copilul;
- e) orice alte date referitoare la cresterea si educarea copilului, care pot servi solutionarii cauzei.

Art. 140. - Cauzele care privesc aplicarea prezentei legi sunt scutite de taxa judiciara de timbru si de timbru judiciar.

Capitolul XI Raspunderi si sanctiuni

Art. 141. - (1) Nerespectarea obligatiilor prevazute la art. 41 alin. (2), art. 52 alin. (4) si art. 96 constituie abatere disciplinara grava si se sanctioneaza potrivit legii.

(2) Nerespectarea obligatiei prevazute la art. 41 alin. (3), art. 91 alin. (3) teza intai si art. 118 alin. (1) lit. a) constituie abatere disciplinara.

Art. 142. - (1) Constituie contraventii urmatoarele fapte, daca nu au fost savarsite in astfel de conditii incat, potrivit legii, sa fie considerate infractiuni:

- a) nerespectarea obligatiei prevazute la art. 10 alin. (1);
- b) nerespectarea obligatiei prevazute la art. 10 alin. (2);
- c) nerespectarea obligatiilor prevazute la art. 11 alin. (1) si (3);
- d) nerespectarea obligatiei prevazute la art. 12 alin. (1);
- e) necomunicarea de catre organele de politie a rezultatelor verificarilor specifice privind identitatea mamei, in conformitate cu prevederile art. 12 alin. (3);
- f) neefectuarea de catre serviciul public de asistenta sociala a declaratiei de inregistrare a nasterii, in conformitate cu prevederile art. 12 alin. (6);
- g) nerespectarea obligatiei prevazute la art. 12 alin. (7);
- h) nerespectarea obligatiei prevazute la art. 14 alin. (1);
- i) nerespectarea obligatiilor prevazute la art. 16 si la art. 23 alin. (3);
- j) nerespectarea prevederilor art. 27 alin. (2)-(4) si ale art. 87;
- k) nerespectarea prevederilor art. 40 alin. (1) si (4);
- l) nerespectarea prevederilor art. 52 alin. (2);
- m) nerespectarea prevederilor art. 74;
- n) nerespectarea prevederilor art. 84 alin. (3);
- o) nerespectarea prevederilor art. 91 alin. (2);
- p) nerespectarea prevederilor art. 97;
- r) nerespectarea obligatiei prevazute la art. 98 lit. a);

- s) nerespectarea obligatiei prevazute la art. 102;
- s) nerespectarea obligatiei prevazute la art. 104 alin. (1);
- t) nerespectarea prevederilor art. 118 alin. (1) lit. c)-k);
- t) nerespectarea prevederilor art. 127 alin. (1) lit. b).

(2) Contravenitiile prevazute la alin. (1) se sanctioneaza dupa cum urmeaza:

- a) cu amenda de la 500 lei la 1.000 lei, cele prevazute la lit. a), c), g), h), i), k), m), n), o), r), s) si s);
- b) cu amenda de la 1.000 lei la 2.500 lei, cele prevazute la lit. f) si l);
- c) cu amenda de la 2.500 lei la 5.000 lei, cele prevazute la lit. b), d), p) si t);
- d) cu amenda de la 5.000 lei la 10.000 lei, cele prevazute la lit. e), j) si t).

(3) Constatarea contravenitiilor si aplicarea sanctiunii se fac de catre ofiterii si agentii de politie, in cazul contravenitiilor prevazute la alin. (1) lit. i), j), o) si p), precum si de persoane anume desemnate dintre cele cu atributii de control din:

- a) Ministerul Sanatatii, pentru contravenitiile prevazute la alin. (1) lit. a), c) si d);
- b) Ministerul Afacerilor Interne sau structurile subordonate acestuia, dupa caz, pentru contravenitiile prevazute la alin. (1) lit. b) si e);
- c) Ministerul Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice, pentru contravenitiile prevazute la alin. (1) lit. h), k), m), n), r), s), s), t) si t);
- d) Ministerul Educatiei Nationale, pentru contravenientia prevazuta la alin. (1) lit. l);
- e) consiliul judetean, respectiv consiliul local al sectorului municipiului Bucuresti, pentru contravenitiile prevazute la alin. (1) lit. f) si g).

Art. 143. - Contravenitiilor prevazute la art. 142 le sunt aplicabile prevederile Ordonantei Guvernului [nr. 2/2001](#) privind regimul juridic al contravenitiilor, aprobata cu modificari si completari prin Legea [nr. 180/2002](#), cu modificarile si completarile ulterioare.

Capitolul XII Dispozitii tranzitorii si finale

Art. 144. - In termen de 6 luni de la intrarea in vigoare a prezentei legi, directia generala de asistenta sociala si protectia copilului va reevalua imprejurarile care au stat la baza masurilor de protectie dispuse de comisia pentru protectia copilului si, dupa caz, va solicita instituirea tutelei sau stabilirea unei masuri de protectie speciala, in conditiile prezentei legi.

Art. 145. - Centrele de plasament, centrele de primire in regim de urgenta si centrele maternale organizate in structura fostelor servicii publice specializate pentru protectia copilului se reorganizeaza prin hotararea consiliului judetean, respectiv a consiliului local al sectoarelor municipiului Bucuresti in structura directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului din subordinea consiliului judetean, respectiv a consiliului local al sectoarelor municipiului Bucuresti, in regim de componente functionale ale acestora, fara personalitate juridica.

Art. 146. - (1) Serviciile de zi destinate prevenirii situatiilor ce pun in pericol securitatea si dezvoltarea copilului, infiintate de consiliile judetene, precum si personalul care deserveste aceste servicii se transfera consiliilor locale pe teritoriul carora acestea functioneaza.

(2) Fac exceptie de la prevederile alin. (1) serviciile de zi specializate pentru copilul abuzat, neglijat, exploatat si supus oricarei forme de violenta, care se considera de interes judetean.

(3) In situatia in care serviciile prevazute la alin. (1) fac parte dintr-un complex de servicii care are ca obiect de activitate si protectia copilului in regim rezidential, respectiv centru de plasament, centru de primire in regim de urgenta sau centru maternal,

transferul se realizeaza numai daca este posibila separarea patrimoniului si a personalului.

(4) Consiliile locale au obligatia sa pastreze destinatia si structura de personal a serviciilor preluate.

(5) Transferul prevazut la alin. (1) se realizeaza pe baza de protocol incheiat intre consiliul judetean si consiliul local.

Art. 147. - Personalul didactic si didactic auxiliar, transferat potrivit art. 46 din Ordonanta de urgenta a Guvernului [nr. 26/1997](#) privind protectia copilului aflat in dificultate, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare, care la data intrarii in vigoare a prezentei legi este incadrat cu acest statut in cadrul serviciilor publice specializate pentru protectia copilului, isi pastreaza statutul.

Art. 148. - In termen de 30 de zile de la intrarea in vigoare a prezentei legi, consiliile judetene, respectiv consiliile locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, Ministerul Sanatatii, Ministerul Afacerilor Interne si Ministerul Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice au obligatia sa desemneze persoanele dintre cele cu atributii de control, care vor constata contraventiile si vor aplica sanctiunile mentionate in prezentul capitol.

Art. 149. - (1) Pe data intrarii in vigoare a prezentei legi se abroga:

a) art. 88 din [Codul familiei](#);

b) Ordonanta de urgenta a Guvernului [nr. 26/1997](#) privind protectia copilului aflat in dificultate, republicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 276 din 24 iulie 1998, cu modificarile si completarile ulterioare, cu exceptia art. 20;

c) Hotararea Guvernului [nr. 604/1997](#) privind criteriile si procedurile de autorizare a organismelor private care desfasoara activitati in domeniul protectiei copilului, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 280 din 16 octombrie 1997;

d) Ordonanta de urgenta a Guvernului [nr. 123/2001](#) privind reorganizarea comisiei pentru protectia copilului, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 643 din 15 octombrie 2001, aprobata cu modificari prin Legea [nr. 71/2002](#);

e) lit. A a alin. (2) al art. 3 din Regulamentul-cadru de organizare si functionare a serviciului public de asistenta sociala, aprobat prin Hotararea Guvernului [nr. 90/2003](#), publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 81 din 7 februarie 2003, cu modificarile ulterioare.

(2) Se modifica in mod corespunzator dispozitiile referitoare la inregistrarea nasterii copilului abandonat de mama in spital, cuprinse in Legea [nr. 119/1996](#) cu privire la actele de stare civila, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 282 din 11 noiembrie 1996, cu modificarile si completarile ulterioare*).

*) Legea [nr. 119/1996](#) cu privire la actele de stare civila a fost republicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 339 din 18 mai 2012, ulterior fiind modificata si completata prin Legea [nr. 213/2013](#).

(3) Pe data intrarii in vigoare a prezentei legi se abroga orice alte dispozitii contrare.

Art. 150. - (1) Formarea initiala in domeniul protectiei drepturilor copilului este obligatorie pentru toate categoriile profesionale din sistem si pentru cei care au atributii decizionale privitoare la copil.

(2) Educatia permanenta si formarea profesionala continua in domeniul protectiei speciale a copilului se asigura pentru toate categoriile profesionale din sistem.

(3) Ministerul Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice impreuna cu Ministerul Educatiei Nationale, Ministerul Sanatatii, precum si, dupa caz, cu celelalte institutii publice si private interesate vor asigura formarea initiala si continua a personalului care, in exercitarea sarcinilor ce ii revin, intra in contact cu domeniul protectiei si promovarii drepturilor copilului.

Art. 151. - (1) La angajarea personalului de educatie, protectie si ingrijire din cadrul institutiilor publice si private, care, prin natura profesiei, intra in contact cu copilul, se va prezenta in mod obligatoriu si o expertiza neuropsihiatrica.

(2) Anual personalul prevazut la alin. (1) este evaluat din punct de vedere psihologic.

(3) Rapoartele privind expertizele neuropsihiatrice, precum si rapoartele de evaluare psihologica se pastreaza conform legii la dosarul personal al salariatului.

Art. 152. - (1) Regulamentele proprii ale persoanelor juridice care desfasoara activitati de protectie a copilului vor specifica expres regulile stabilite pentru a asigura exercitarea drepturilor si indeplinirea indatoririlor pe care le au copiii, in conformitate cu varsta, sanatatea si gradul de maturitate al acestora.

(2) Aceste regulamente vor fi expuse intr-un loc vizibil, astfel incat sa permita accesul copiilor si informarea lor adecvata.

Art. 153. - Prevederile prezentei legi se completeaza cu alte reglementari care se refera la drepturile copilului, inclusiv cu prevederile cuprinse in conventiile si tratatele internationale la care Romania este parte.

Art. 154. - Elaborarea proiectelor de acte normative care fac referire la oricare dintre drepturile copilului prevazute de prezenta lege se realizeaza obligatoriu cu avizul Ministerului Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice.

Art. 155. - (1) Prezenta lege intra in vigoare la 1 ianuarie 2005, cu exceptia prevederilor art. 19 alin. (3)*), art. 84 alin. (2)**), art. 104 alin. (2)***), art. 105 alin. (5)****), art. 107 alin. (2)***** care intra in vigoare la 3 zile de la data publicarii prezentei legi in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.

*) Art. 24 alin. (3), fost art. 19 alin. (3).

***) Art. 88 alin. (2), fost art. 84 alin. (2).

****) Art. 115 alin. (2), fost art. 104 alin. (2).

*****) Art. 116 alin. (5), fost art. 105 alin. (5).

*****) Art. 119 alin. (2), fost art. 107 alin. (2).

(2) Procedura de intoarcere a copiilor in tara, de identificare a parintilor sau a altor reprezentanti legali ai copiilor, modul de avansare a cheltuielilor ocazionate de intoarcerea in tara a acestora, precum si serviciile de protectie speciala, publice sau private, competente sa asigure protectia in regim de urgenta a copiilor aflati in strainatate, care, din orice motive, nu sunt insotiti de parinti sau de un alt reprezentant legal ori nu se gasesc sub supravegherea legala a unor persoane din strainatate, prevazuta la art. 24 alin. (3), se elaboreaza de catre Autoritatea Nationala pentru Protectia Copilului si Adoptie*****).

(3) Organizarea si metodologia de functionare a comisiei pentru protectia copilului, prevazuta la art. 115 alin. (2), se elaboreaza de catre Autoritatea Nationala pentru Protectia Copilului si Adoptie*****).

(4) Regulamentul-cadru pentru organizarea si functionarea serviciilor prevazute la art. 119 alin. (2) se elaboreaza de catre Autoritatea Nationala pentru Protectia Copilului si Adoptie*****).

*****) La data de 1 ianuarie 2005 sintagma „Autoritatea Nationala pentru Protectia Copilului si Adoptie” s-a inlocuit cu sintagma „Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului”, prin Legea [nr. 275/2004](#) pentru modificarea Ordonantei de urgenta a Guvernului [nr. 12/2001](#) privind infiintarea Autoritatii Nationale pentru Protectia Copilului si Adoptiei, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 557 din 23 iunie 2004.

(5) Tipurile de servicii specializate, prevazute la art. 88 alin. (2), ce se asigura pe toata durata aplicarii masurilor destinate copilului care savarseste fapte penale si nu raspunde penal, pentru a-i asista pe copii in procesul de reintegrare in societate, precum si standardele referitoare la modalitatea de asigurare a acestor servicii se elaboreaza de catre Autoritatea Nationala pentru Protectia Copilului si Adoptie***** in colaborare cu Ministerul Justitiei.

(6) Atributiile si Regulamentul-cadru de organizare si functionare a directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului, prevazute la art. 116 alin. (5), se

elaboreaza de catre Ministerul Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice.

NOTA:

Reproducem mai jos prevederile art. II-IV din Legea [nr. 257/2013](#) pentru modificarea si completarea Legii [nr. 272/2004](#) privind protectia si promovarea drepturilor copilului, care nu sunt incorporate in forma republicata a Legii [nr. 272/2004](#) si care se aplica, in continuare, ca dispozitii proprii ale legii modificatoare:

Art. II. - Hotararile Guvernului prevazute la art. 12¹*****), art. 87¹ alin. (2)*****), art. 97⁴*****)) si art. 106 alin. (3)*****)) din Legea [nr. 272/2004](#) privind protectia si promovarea drepturilor copilului, cu modificarile ulterioare, precum si cu modificarile si completarile aduse prin prezenta lege, se adopta in termen de 90 de zile de la data intrarii in vigoare a prezentei legi.

Art. III. - La data intrarii in vigoare a prezentei legi se abroga Legea [nr. 326/2003](#) privind drepturile de care beneficiaza copiii si tinerii ocrotiti de serviciile publice specializate pentru protectia copilului, mamele protejate in centre maternale, precum si copiii incredintati sau dati in plasament la asistenti maternali profesionisti, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 525 din 22 iulie 2003, cu modificarile si completarile ulterioare, cu exceptia art. 2 alin. (1).

Art. IV. - Pana la aprobarea legii privind organizarea si functionarea instantei de tutela, atributiile ce-i revin potrivit prezentei legi sunt indeplinite de catre instanta judecatoreasca.

Ulterior, prin art. I pct. 70 din Legea [nr. 257/2013](#) pentru modificarea si completarea Legii [nr. 272/2004](#) privind protectia si promovarea drepturilor copilului, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 607 din 30 septembrie 2013, sintagma „Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului” s-a inlocuit cu sintagma „Ministerul Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Varstnice”.

*****) Art. 12¹ a devenit, prin renumerotare, art. 15.

*****) Art. 87¹ alin. (2) a devenit, prin renumerotare, art. 92 alin. (2).

*****) Art. 97⁴ a devenit, prin renumerotare, art. 107.

*****) Art. 106 alin. (3) a devenit, prin renumerotare, art. 118 alin. (3).